

VERTROUWELIJK

integrale veiligheidsanalyse te produceren. Desalniettemin vloeien de verschillende onderdelen van de rapportage logisch uit elkaar voort. Hierdoor is de uitwerking van de analyse als 'significant' beoordeeld. Het enige dat ontbreekt is een duidelijke uiteenzetting van de verschillende risico's die daardoor ook niet afzonderlijk beoordeeld kunnen worden.

Ten derde worden de mitigerende maatregelen uitgebreid behandeld in het document Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Hierdoor zijn deze als 'significant' beoordeeld.

Objectiviteit

De objectiviteit van het assessment is significant tot compleet. Het bronmateriaal is op een consistente manier gebruikt en er is slechts een enkele onzorgvuldigheid geconstateerd in het onderzoek. Daarnaast is er gebruik gemaakt van helder taalgebruik en zijn de bevindingen objectief. Tot slot wordt de totstandkoming van de mitigerende maatregelen in detail besproken en onderbouwd.

Integraliteit

De integraliteit van de analyse verschilt per onderdeel. Ten eerste is tijdens het onderzoek een integrale variatie aan bronnen gebruikt. De bronnen bevatten zowel kwalitatieve als kwantitatieve informatie en zijn afkomstig uit verschillende achtergronden.

Ten tweede is de analyse van de factoren zeer beperkt.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Ten derde is de actoranalyse over het algemeen op integrale wijze behandeld.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Ten slotte is de integraliteit van de mitigerende maatregelen beoordeeld. Deze vormen het zwaartepunt van de rapportage en worden dan ook uitgebreid behandeld. Dit geldt specifiek voor de domeinen mensen, fysiek, en procedureel. Enkel het domein systemen ontbreekt in zijn geheel.

²⁶⁷ Anoniem. 'Andarko Mozambique: Security Threat and Mitigation Assessment.' S-RM. 2018. 35-36

15.3 TOTALENERGIES: COMMUNITY BASED SECURITY PLAN

Introductie

TotalEnergies heeft op 26 maart 2020 het Community Based Security Plan (CBSP) uitgebracht dat is ontwikkeld om dreigingen voor de gemeenschap in kaart te brengen en te mitigeren gedurende het project – waarvan TotalEnergies de operator is. Het acceptatievoorstel van Atradius DSB is uitgebracht op 20 mei, twee maanden na het verschijnen van het CBSP.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

- -
 -
 -
- Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Het CBSP dient dus niet slechts als veiligheidsanalyse en zal daardoor logischerwijs ook niet alle componenten van een gedegen veiligheidsanalyse bevatten.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Naast het CBSP heeft Proximities bij de beoordeling ook gekeken naar de overige veiligheidsdocumentatie van TotalEnergies. Dit betreffen veiligheidsupdates van 2019 tot en met 2021.

Structuur

Over het algemeen hanteert het CBSP een overzichtelijke structuur,

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Allereerst heeft TotalEnergies slechts beperkte bronverantwoording, bronvermelding en uitleg van bronkeuze. Hierbij meldt TotalEnergies wel dat de organisatie aandacht heeft voor bronnen, op de hoogte is van desinformatie en de bronnen verifieert op betrouwbaarheid. Dit is echter wat TotalEnergies zelf aangeeft. Door de incomplete en zeer beperkte mate van bronvermelding is dit door Proximities zelf niet te controleren.

Ten tweede ontbreekt er een verantwoording voor de analyse van het CBSP, al wordt er wel een raamwerk opgesteld die dient als methodische verantwoording voor monitoring en evaluatie in de toekomst. Verder is de opbouw van het CBSP logisch en komen verschillende relevante factoren aan bod. Desalniettemin zijn deze onderdelen niet onderworpen aan verdere analyse en zijn ze niet in verband gebracht met de veiligheidsrisico's. Daardoor is het subhoofdstuk dat de veiligheid adresseert geen samenkomst van eerdergenoemde onderdelen.

²⁶⁸ Anoniem. 'Community Based Security Plan: Mozambique LNG.' Total. 26 maart 2020. 5-6.

²⁶⁹ Anoniem. 'Community Based Security Plan: Mozambique LNG.' Total. 26 maart 2020. 5-6.

VERTROUWELIJK

Tot slot zijn de mitigerende maatregelen genoemd in overzichtelijke tabellen waarin ook de risico's met potentiële consequenties benoemd zijn. Er is daardoor sprake van een significante opbouw en verantwoording van de mitigerende maatregelen, aangezien deze logisch voortvloeien uit de genoemde risico's. Het is echter onduidelijk welke maatregelen al genomen zijn en welke nog genomen moeten worden. Wat verder ontbreekt is een analyse over de situatie die overblijft als de maatregelen genomen zijn, oftewel een analyse van de restrisico's.

Objectiviteit

De objectiviteit van de gebruikte bronnen kan onvoldoende worden beoordeeld gezien het feit dat er beperkte bronvermelding in de documentatie terug te vinden is. Wel is er in het CBSP en de overige TotalEnergiesdocumentatie sprake van objectief taalgebruik waarbij er geen ruimte is voor vooringenomen stellingen of eigen meningen. Over het algemeen kan er ook gesproken worden van helder taalgebruik, hoewel er enkele voorbeelden gegeven kunnen worden waarbij verduidelijking noodzakelijk is.

Verder zijn de totstandkoming en de onderbouwing van de mitigerende maatregelen significant, aangezien deze gekoppeld zijn aan specifieke risico's en mogelijke consequenties. Verdere uitleg waarom er juist voor deze maatregelen gekozen is komt specifiek aan bod in de overige documentatie, waarbij de aangekondigde maatregelen zijn gebaseerd op specifieke incidenten.

Integraliteit

Opnieuw is door de afwezigheid van bronvermelding onvoldoende vast te stellen wat de mate van integraliteit is van het brongebruik. Ook ontbreken analyses over de waarschijnlijkheid en impact van de risico's.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

De infrastructuur is grotere mate geadresseerd, al verschilt dat ook per subonderdeel. Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

TotalEnergies heeft verder geen expliciete intenties-, capaciteiten-, activiteitenanalyse van verschillende actoren toegevoegd in de documentatie. Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Tot slot is er een uitgebreid scala aan mitigerende maatregelen genoemd, zowel in het CBSP als in de overige documentatie. Deze betreffen vooral de domeinen mensen en fysiek, terwijl de procedurele maatregelen, met uitzondering van de monitoring, over het algemeen zeer beperkt zijn en het systeemdomain geheel ontbreekt.

16. Conclusie: Onderzoeksvraag 2.1A

Proximities heeft drie veiligheidsanalyses beoordeeld die door Atradius DSB als onderliggende bron zijn gebruikt voor het schrijven van het acceptatievoorstel aan de Staat inzake het afgeven van een exportkredietverzekering voor het LNG-project in Mozambique. Deze veiligheidsanalyses betreffen:

- **S-RM: Security Threat and Mitigation Review.** S-RM heeft in zijn rol als veiligheidsadviseur van toenmalig projectleider Anadarko op 14 december 2018 een rapportage uitgebracht met betrekking tot de veiligheidssituatie in Cabo Delgado. De rapportage betreft een review van de het dreigingsniveau en de mitigerende maatregelen geïmplementeerd door Anadarko.²⁷⁰
- **S-RM:** S-RM heeft op 30 juli 2019 een rapport uitgebracht met betrekking tot de veiligheidsdreiging en mitigerende maatregelen van het project. Het document is opgesteld aan de hand van een bezoek dat heeft plaatsgevonden aan de projectsite. Daarbij heeft S-RM een analyse gedaan van de fysieke dreiging op het project door de gewelddadige islamitische groepering ASWJ. Op basis van het bezoek en analyses uit voorgaande jaren heeft S-RM op verzoek van Anadarko het Return to Work Plan geanalyseerd en beoordeeld.
- **TotalEnergies: Community Based Security Plan:** Projectleider TotalEnergies heeft op 26 maart 2020 het Community Based Security Plan (CBSP) uitgebracht dat is ontwikkeld om dreigingen voor de gemeenschap in kaart te brengen en te mitigeren gedurende het project. Het algemene doel van het CBSP is om een raamwerk op te stellen dat gebruikt kan worden bij het identificeren, beoordelen en managen van veiligheidsrisico's die invloed kunnen hebben op het project en de lokale gemeenschap. Naast het CBSP heeft Proximities bij de beoordeling ook gekeken naar de overige veiligheidsdocumentatie van TotalEnergies. Dit betreffen veiligheidsupdates van januari 2019 tot en met maart 2021.

Algemeen

De drie veiligheidsanalyses gebruikt door Atradius DSB tijdens het schrijven van het acceptatievoorstel zijn opgesteld door experts van S-RM en TotalEnergies. Als veiligheidsadviseur van toenmalig projectleider Anadarko heeft S-RM een complete mate van veiligheidsexpertise. Hetzelfde geldt voor projectleider TotalEnergies dat beschikt over een gespecialiseerde veiligheidsafdeling met ruime ervaring in het uitvoeren van projecten in hoogrisico gebieden.

Echter, door hun betrokkenheid bij het project zijn beide organisaties beoordeeld als actoren met een respectievelijk groot en vitaal belang bij het afgeven van de exportkredietverzekering.²⁷¹ Deze belangen zijn mogelijk strijdend geweest met hun onafhankelijke informatiepositie.

Tevens kan geconcludeerd worden dat de informatie uit de rapporten van S-RM ten tijde van het uitbrengen van het acceptatievoorstel verouderd was. De eerste rapportage is uitgebracht op 14 december 2018 terwijl de tweede rapportage dateert van 30 juli 2019. Het acceptatievoorstel is daarentegen uitgebracht op 20 mei 2020. Hierdoor bestaat er een periode van respectievelijk achttien en tien maanden tussen de datum van uitbrengen de rapportages van S-RM en het acceptatievoorstel van Atradius DSB.

Inhoudelijk

De veiligheidsexpertise van de specialisten van S-RM en TotalEnergies komt in de rapportages duidelijk naar voren. De rapportages van S-RM hanteren een methodisch onderbouwde structuur terwijl het doel van het CBSP is om een dergelijke structuur voor toekomstige analyses te bewerkstelligen. Daarnaast wordt in alle rapportages helder en objectief taalgebruik gebezigd.

²⁷⁰ Anoniem, 'Anadarko Mozambique: Security Threat and Mitigation Review', S-RM. Rapport. 14 december 2018.

²⁷¹ Voor meer informatie over de beoordeling van S-RM en TotalEnergies, zie hoofdstuk 6.3.

VERTROUWELIJK

Desalniettemin zijn door Proximities zowel betreffende het brongebruik als de integraliteit van de analyses hiaten geconstateerd. Ten eerste is het voor het CBSP van TotalEnergies niet mogelijk geweest om de objectiviteit en integraliteit van het brongebruik te beoordelen. Dit is het gevolg van een beperkte bronvermelding in de documentatie. Hierbij is belangrijk om te vermelden dat bronvermelding niet gebruikelijk is voor dergelijke rapportages. Omwille van bijvoorbeeld bronbescherming wordt in de veiligheidssector vaker gekozen om bronvermelding achterwege te laten.

Ten tweede is de integraliteit van besproken factoren in de onderliggende bronnen zeer beperkt. In de analyses wordt enkel het onderwerp veiligheid significant besproken en worden de overige factoren slechts op zeer beperkte wijze behandeld.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Bovenstaande hiaten in de integraliteit zijn echter een logisch gevolg van het doel van de beoordeelde analyses. Hoewel Proximities geen inzage heeft gehad in de exacte opdrachtstelling, kunnen het doel en de aard van de analyse afgeleid worden uit de rapportages. Hieruit kan geconcludeerd worden dat geen van de bronnen is opgesteld met als doel een uitgebreide veiligheidsanalyse van Mozambique in het algemeen of de projectomgeving specifiek te produceren.

Conclusie

In dit onderdeel van de rapportage heeft Proximities de veiligheidsanalyses beoordeeld die door Atradius DSB als bronnen gebruikt zijn voor het acceptatievoorstel aan de Staat. De conclusie van deze beoordeling is tweeledig. Allereerst zijn de analyses van de besproken factoren, actoren, en mitigerende maatregelen in de rapportages van hoge kwaliteit. De veiligheidsexpertise van de specialisten van S-RM en TotalEnergies komt in de rapportages duidelijk naar voren.

Ten tweede concludeert Proximities echter dat de analyses minder geschikt zijn als onderliggende bron voor het analyseren van de veiligheidssituatie in Mozambique in het kader van de exportkredietverzekering. Dit komt doordat er beperkingen zijn omtrent de objectiviteit van de auteurs, de actualiteit van de informatie en de integraliteit van de behandelde onderwerpen.

Bovendien dateren de twee analyses van S-RM van achttien en tien maanden voordat het acceptatievoorstel is uitgebracht. Hierdoor was de informatie tijdens het uitbrengen van het acceptatievoorstel verouderd. Dit is echter niet het geval voor de rapportage van TotalEnergies. Het CBSP van de projectleider dateert van twee maanden voor het uitbrengen van het acceptatievoorstel. Bovendien heeft TotalEnergies na het uitkomen van het voorstel door Atradius ook nog veiligheidsupdates geleverd, die reiken tot maart 2021.

Daarbij zijn de analyses van S-RM en TotalEnergies opgesteld door actoren met respectievelijk een groot en vitaal belang bij het afgeven van de exportkredietverzekering. Daarnaast zijn de onderliggende analyses niet opgesteld met als doel een om de veiligheidssituatie in Mozambique en de projectomgeving uitgebreid te analyseren. Hierdoor blijven veel onderwerpen en mitigerende maatregelen onbesproken die wel relevant zouden zijn voor dergelijke analyses.

ONDERZOEKSVRAAG

2.1B

INHOUDELIJKE REVIEW

17. Introductie: Onderzoeksvraag 2.1B

17.1 ONDERDELEN VAN BEOORDELING

In dit onderdeel van de rapportage wordt de volgende onderzoeksvraag beantwoord:

- Hoe beoordeelt Proximities de veiligheidsanalyses die zijn gebruikt door Atradius DSB en de Staat in de periode tussen het afgeven van de dekkingstoezegging en het afgeven van de polis?²⁷²

Tijdens het onderzoek zijn twee verschillende documenten beoordeeld. Dit betreffen de veiligheidsanalyses die gebruikt zijn als bron door Atradius DSB in de periode tussen het afgeven van de dekkingstoezegging en het afgeven van de exportkredietverzekeringopolissen. Hierbij zijn enkel de veiligheidsanalyses beoordeeld die als hoofddoel hebben om de veiligheidssituatie van het LNG-project te analyseren en die uitgevoerd zijn door organisaties die gespecialiseerd zijn in het uitvoeren van dergelijke analyses.

In totaal voldoen twee veiligheidsanalyses aan deze criteria: twee rapportages van Vertrouwelijke bedrijfsinformatie. Beide documenten zijn op basis van dezelfde drie onderdelen beoordeeld als het acceptatievoorstel van Atradius DSB, namelijk brongebruik, de analyse van veiligheidsrisico's, en de voorgestelde mitigerende maatregelen.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Het bedrijf heeft in de periode tussen het afgeven van de dekkingstoezegging en het afgeven van de verzekeringspolis in totaal twee rapportages uitgebracht. Dit betreft een inleidende bijeenkomst Vertrouwelijke bedrijfsinformatie en een getrokken financiële instelling alsmede een kwartaalrapportage. De documenten dateren respectievelijk uit oktober 2020 en januari 2021.

17.2 ONDERZOEKSMETHODES

De veiligheidsanalyses zijn op basis van dezelfde kwaliteitsnormen beoordeeld als het acceptatievoorstel van Atradius DSB. Deze worden volledigheidshalve hieronder herhaald:

4. **Structuur** – in hoeverre is er sprake van een gestructureerde aanpak, wat ten goede komt van zuivere analyses en uitkomsten, of zijn processen ad hoc of onduidelijk ingericht?
5. **Objectiviteit** – in welke mate is het onderdeel van de analyse objectief aangepakt en waar is het onderdeel kwetsbaar vanwege een hoge mate van subjectiviteit?
6. **Integraliteit** – in welke mate is het onderdeel compleet aangepakt, of missen er bepaalde onderdelen? Voor de beoordeling van de integraliteit van het onderdeel valt Proximities terug op het eigen raamwerk voor analyses.

De kwalitatieve toetsing op basis van de kwaliteitsnormen is gestructureerd op basis van een vijfpuntschaal. Proximities heeft gekozen voor een vijfpuntschaal om voldoende balans te houden tussen ruimte voor nuancering en het behoud van helderheid van de beoordeling. Hieronder wordt weergegeven wat met elke kwalificatie bedoeld wordt:

²⁷² Proximities. "Proximities | Onafhankelijke Review naar de Beoordeling van de Veiligheidssituatie in Mozambique." Voorstel | Ministerie van Buitenlandse Zaken | 19 december 2022 | v1.5" 2022, 3.

#	Kwalificatie	Uitleg
1	Afwezig	De norm is op het betreffende (sub)onderdeel <u>niet</u> van toepassing.
2	Zeer beperkt	De norm is op het betreffende (sub)onderdeel in <u>zeer kleine mate</u> van toepassing.
3	Enigszins	De norm is op het betreffende (sub)onderdeel in <u>enige mate</u> van toepassing.
4	Significant	De norm is op het betreffende (sub)onderdeel in <u>aanzienlijke mate</u> van toepassing.
5	Compleet	De norm is op het betreffende (sub)onderdeel <u>zeer ruime mate</u> van toepassing.

17.3 LEESWIJZER

De twee rapportages zijn aan de hand van hetzelfde raamwerk als het acceptatievoorstel van Atradius DSB beoordeeld. Omwille van structuur en duidelijkheid worden in het aankomende hoofdstukken enkel de conclusies van deze toetsing gedeeld. De volledige beoordeling van de individuele rapportages kunnen in Annex A van dit document gevonden worden.

- In hoofdstuk 18 worden de conclusies van de toetsing uiteengezet. Hierbij worden de rapportages van **Vertrouwelijke bedrijfsinformatie** in chronologische volgorde behandeld. Per conclusie wordt de structuur van het raamwerk gehanteerd. Achtereenvolgend worden de bevindingen omtrent structuur, objectiviteit, en integraliteit besproken.
- In hoofdstuk 19 worden onderzoeksvraag 2.1b beantwoord. Het is belangrijk om te vermelden dat de evaluatie van de veiligheidsanalyses geen beoordeling betreft van de kwaliteit van de veiligheidsanalyses op zichzelf. Proximities heeft tijdens het proces geen inzage gehad in de exacte opdrachtstelling van de genoemde analyses. Hierdoor zijn de analyses niet beoordeeld aan de hand van de opdracht op basis waarvan deze oorspronkelijk zijn uitgevoerd.
- In plaats daarvan zijn de veiligheidsanalyses beoordeeld in het kader van hun rol als onderliggende bron voor de beoordeling van de veiligheidssituatie van Atradius DSB. Derhalve dienen de getrokken conclusies gezien te worden in het licht van de geschiktheid van de veiligheidsanalyses als bronmateriaal voor de verzekeraar in het analyseren van de veiligheidssituatie voor het LNG-project in Mozambique.

18. Analyse: Onderzoeksvraag 2.1B

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie **KICK OFF MEETING**

Inleiding

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie heeft in oktober 2020 een inleidende presentatie gegeven aan de lendersgroep.²⁷³ Het acceptatievoorstel van Atradius DSB is uitgebracht op 20 mei 2020 en de uiteindelijke afgifte van de polis is gedaan op 25 en 26 maart 2021. Dit betekent dat het document vier maanden na het acceptatievoorstel is gepubliceerd en vijf maanden voor de uiteindelijke afgifte van de polis.

In het document zijn de volgende onderwerpen behandeld:²⁷⁴

- Introductie van vertrouwelijke bedrijfsinformatie
- Reikwijdte van veiligheids- en mensenrechtenaudit
- Analyse van de lokale context rondom de projectlocatie
- Voorlopige review van de fysieke veiligheidsmaatregelen.

Het document is in beginsel bedoeld als achtergrond van de kick-off voor de activiteiten voor Total Energies Mozambique.²⁷⁵ Het document is dan ook zeer waarschijnlijk (onderdeel van) een presentatie die tijdens deze meeting gebruikt is.

Dit betekent dat het document niet is opgesteld als complete en integrale veiligheidsanalyse en beoordeling van mitigerende maatregelen. In plaats daarvan is het een presentatie van de inleidende bespreking van deze onderwerpen. Hierdoor is het mogelijk dat tijdens de daadwerkelijke presentatie additionele onderwerpen aan bod zijn gekomen en/of de benoemde onderwerpen in grotere mate van detail zijn behandeld.

Proximities is echter enkel in staat om het document te beoordelen op basis van de tekst die is ingesloten. Indien er buiten deze tekst meer is behandeld vertrouwelijke bedrijfsinformatie in presentatievorm, is dit niet meegewogen. Dit dient dan ook meegenomen te worden in de uiteindelijke beoordeling van dit document als basis voor de veiligheidsanalyse vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Structuur

Er kan geconcludeerd worden dat de mate van structuur van het document vertrouwelijke bedrijfsinformatie afwezig tot significant. Allereerst is er enigszins sprake van structuur in bronverantwoording, omdat er enerzijds wel gedeeltelijk is aangegeven welke bronnen zijn geraadpleegd, maar anderzijds niet is aangegeven waarom en op welke wijze deze bronnen geselecteerd zijn. Echter, de bronvermelding is zeer beperkt. Hierdoor is er ook zeer beperkt inzicht in welke specifieke bronnen voor welke stukken in het document zijn gebruikt.

Ten tweede is er verantwoording gegeven voor het algehele raamwerk vertrouwelijke bedrijfsinformatie, maar is er geen verantwoording gegeven hoe de analyse van de veiligheidssituatie en mitigerende maatregelen zijn opgebouwd. Omdat de analyse in het document een logische structuur bevat, maar geen veiligheidsissues als risico beschrijft waaruit vervolgens een beoordeling van mitigerende maatregelen is opgesteld, is de mate van structuur in de opbouw van de analyse beoordeeld als 'enigszins'.

²⁷³ Anoniem, Anoniem. 'Kick-off Meeting' vertrouwelijke bedrijfsinformatie virtueel. 2020.

²⁷⁴ Ibid, 3

²⁷⁵ Ibid, 5

VERTROUWELIJK

Ten derde biedt het document geen inzicht in hoe mitigerende maatregelen rond het project zijn bepaald –

Veiligheidssituatie

– of waarom specifieke mitigerende maatregelen precies gekozen zijn. De mate van structuur in de opbouw van mitigerende maatregelen is dan ook zeer beperkt. Wegens het gebrek aan een expliciete risicoanalyse en daaruit volgende mitigerende maatregelen, is er geen sprake van een standaardopbouw waarin verschillende maatregelen logisch uit de risicoanalyse volgen.

Objectiviteit

Een deel van de objectiviteit van het document valt niet te beoordelen doordat de bronvermelding zeer beperkt is. Hierdoor kan niet worden beoordeeld in hoeverre gerapporteerde bevindingen consistent zijn met het bronnenmateriaal. Ook kan hierdoor niet worden beoordeeld in welke mate bronnen op een zorgvuldige of onjuiste manier gebruikt zijn. De enkele bevindingen die gebaseerd zijn op bronnen die herleidbaar zijn tot hun originele publicatie, zijn consistent met het materiaal bevonden en in zorgvuldigheid overgenomen.

Ook zijn de mitigerende maatregelen zeer beperkt verbonden aan duidelijk omschreven specifieke dreiging of risico's. Er wordt alleen benoemd dat de veiligheidscontext tussen maart 2019 en juli 2020 verslechterd is. Er ontbreekt dan ook een expliciete onderbouwing voor de benoemde mitigerende maatregelen in het document.

Tot slot kan de helderheid en objectiviteit van het document wel worden vastgesteld, waaruit blijkt dat er sprake is van helder taalgebruik en complete objectiviteit van bevindingen.

Integraliteit

De beperkingen als gevolg van de zeer beperkte bronvermelding in acht nemende, is de integraliteit van het brongebruik enigszins tot significant. De integraliteit van de analyse en mitigerende maatregelen is echter in zijn geheel genomen zeer beperkt, met uitzondering van de onderwerpen veiligheidsdiensten, en conflict & terrorisme, alsmede de actoranalyse met betrekking tot ASWJ en de Mozambikaanse veiligheidsdiensten. De actoranalyse van ASWJ is met name van hoge kwaliteit.

In conclusie kan het document dan ook een kwalitatief hoogwaardige bron voor Atradius DSB gevormd hebben, met name op het gebied van inzicht in de intenties en activiteiten van de gewelddadige extremistische organisatie ASWJ. Echter, het document biedt op zichzelf niet voldoende integraliteit om de basis te hebben gevormd voor een kwalitatief hoogwaardige, objectieve en integrale veiligheidsinschatting door of voor Atradius DSB.

Hierbij moet worden aangemerkt dat dit in lijn is met het doel van het document, namelijk het behelzen van een "kick off" meeting. Het document is in beginsel niet opgesteld als complete veiligheidsanalyse of beoordeling van mitigerende maatregelen op verschillende domeinen.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Introductie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie januari 2021 een kwartaalrapportage uitgebracht omtrent de veiligheidssituatie in Mozambique.²⁷⁸

Het acceptatievoorstel van Atradius DSB dateert van 20 mei 2020 terwijl de uiteindelijke afgifte van de polis is gedaan op 25 en 26 maart 2021. Dit betekent dat het document zeven maanden na het acceptatievoorstel is gepubliceerd en twee maanden voor de uiteindelijke afgifte van de polis.

²⁷⁸ Anoniem, Anoniem. 'Mozambique LNV-Vertrouwelijke bedrijfsinformatie' Presentatie/ Rapport. Virtueel. 2021.

VERTROUWELIJK

Als werkzaamheden had **Vertrouwelijke bedrijfsinformatie** gepland om elk half jaar een review op basis van deskresearch uit te voeren alsmede een bezoek aan de projectlocatie te brengen. Dit document is een rapportage van een dergelijke fysieke veiligheidsreview en bestaat uit vijf onderdelen: ²⁷⁷

- Een uiteenzetting van de uitgevoerde werkzaamheden
- Een samenvatting van de uitdagingen op het gebied van fysieke veiligheid
- Een beoordeling van de mitigerende maatregelen op het gebied van veiligheid
- Voorgestelde aanpassingen van de mitigerende maatregelen
- Een assessment van de compliance met IFC Performance Standard 4 omtrent veiligheidspersoneel

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Bovendien is expliciet benoemd dat de bespreking van de uitdagingen een samenvatting behelst. Het is aannemelijk dat dit een impact heeft op de integraliteit van de analyse.

Daarnaast ligt de nadruk van het document op het reviewen en bewerkstelligen van compliance met opgestelde standaarden op het gebied van fysieke veiligheid. Dit betekent dat het document niet als doel heeft een integraal beeld te schetsen van de genomen mitigerende maatregelen en te analyseren in hoeverre deze adequaat zijn voor de geldende veiligheidssituatie; de focus ligt op het adequaat zijn voor vooraf opgestelde standaarden.

Tevens dient vermeld te worden dat het document mogelijk is opgesteld in presentatievorm. Proximities kan het document echter alleen beoordelen op de tekst die is ingesloten. Indien er buiten deze tekst meer is behandeld **Vertrouwelijke bedrijfsinformatie** presentatievorm, is dit niet meegewogen. Dit dient dan ook meegenomen te worden in de uiteindelijke beoordeling van dit document als basis voor de veiligheidsanalyse van ADSB.

Dit document is echter wel door Proximities beoordeeld wegens de volgende redenen. Allereerst bevat het document een expliciet onderdeel met als onderwerp een **Vertrouwelijke bedrijfsinformatie**. Ten tweede bevat het document een expliciete beoordeling van genomen (fysieke) mitigerende maatregelen. Hoewel het document mogelijk een presentatie behelst, bevat het voldoende tekst en inhoud om een oordeel te kunnen vellen over de structuur, objectiviteit en integraliteit van het document.

Structuur

De mate van structuur binnen verschillende onderdelen varieert tussen afwezig en significant. Bij het brongebruik zijn de mate van structuur in verantwoording en keuze van het bronmateriaal in enigszins aanwezig bevonden. De vermelding van het bronmateriaal is echter zeer beperkt. Hierbij moet vermeld worden dat expliciete bronvermelding ongebruikelijk is in de veiligheidssector vanwege bronbescherming.

Op het gebied van analyse is de mate van structuur in de opbouw en uitwerking 'enigszins', met daarbij een significante verantwoording voor de structuur van de analyse.

Op het gebied van mitigerende maatregelen is een mate van structuur op significante wijze aanwezig. Hoewel deze in de hoofdstukken zonder duidelijke structuur besproken wordt, volgt de behandeling van mitigerende maatregelen in de annex een duidelijke structuur aan de hand van de internationale standaard.

Objectiviteit

Een groot gedeelte van het rapport kan niet beoordeeld worden op objectiviteit. Doordat de bronvermelding in het document zeer beperkt is, kan niet worden beoordeeld in hoeverre gerapporteerde bevindingen consistent zijn met het bronmateriaal en of bevindingen in zorgvuldigheid zijn overgenomen. Wel is het taalgebruik van het document helder en consistent en zijn er geen bevindingen die duiden op subjectiviteit geconstateerd. Tot

²⁷⁷ Anoniem, Anoniem. 'Mozambique LNS **Vertrouwelijke bedrijfsinformatie** presentatie/ Rapport. Virtueel. 2021.4

VERTROUWELIJK

slot worden de reeds genomen mitigerende maatregelen aangehaald in het rapport, maar ontbreekt er een gedetailleerde uitwerking van de voorgestelde corrigerende maatregelen.

Integraliteit

De mate van integraliteit van het brongebruik, de analyse van factoren en actoren, risico's en mitigerende maatregelen varieert van afwezig tot significant. Door de zeer beperkte bronvermelding, is het slechts zeer beperkt mogelijk geweest de integraliteit van het brongebruik te beoordelen. Met betrekking tot de bronnen die vermeld zijn, is de variatie tussen kwantitatieve en kwalitatieve enigszins aanwezig in het document. De kwaliteit van de gebruikte bronnen die vermeld zijn, is daarnaast compleet.

Op het gebied van analyse varieert de integraliteit tussen afwezig en compleet. De relaties met internationale actoren zijn compleet uitgewerkt binnen de onderdelen factoren en actoren, maar andere onderwerpen zijn afwezig of in enige mate behandeld.

Binnen het onderwerp risico's is de mate van integraliteit in kwalificaties van waarschijnlijkheid zeer beperkt aanwezig in het document terwijl de behandeling van de impact van risico's **afwezig** is. Het document dan ook zelf geen integrale risicoanalyse uitgevoerd. Dit stemt overeen met de doelstellingen van het document. Het identificeren van risico's en opstellen van mitigerende maatregelen is namelijk niet opgenomen als doelstelling van het rapport.

De integraliteit van benoemde mitigerende maatregelen is daarnaast afwezig tot significant bevonden. Mitigerende maatregelen rond de perimeter vormen de meest integraal uitgewerkte maatregelen, namelijk op significante wijze. Dit is te verklaren aan de hand van de opgestelde doelen, waaruit immers blijkt dat de nadruk ligt op fysieke veiligheid en fysieke mitigerende maatregelen **afwezig** is. Het doel gehad een integrale beoordeling te geven van alle mitigerende maatregelen rond het project.

19. Conclusie: Onderzoeksvraag 2.1B

Proximities heeft twee veiligheidsanalyses beoordeeld die door Atradius DSB zijn gebruikt als onderliggende bron in de periode tussen het uitbrengen van het acceptatievoorstel op 14 mei 2020 en het afgeven van de verzekeringspolissen op 25 en 26 maart 2021. Deze veiligheidsanalyses betreffen de volgende twee documenten van Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Algemeen

Beide documenten zijn opgesteld door Vertrouwelijke bedrijfsinformatie over een zeer ruime mate van veiligheidsexpertise. Deze veiligheidsexpertise komt in de documenten duidelijk naar voren. De mate van onafhankelijk van het bedrijf is tijdens dit onderzoek echter beoordeeld als 'enigszins'. Dit is het gevolg van Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Hierdoor bestaan mogelijk tegenstrijdende belangen van Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Internationale en diplomatieke belangen. Vertrouwelijke bedrijfsinformatie tegenstrijdige belangen worden in hoofdstuk 6.3 beschreven. Deze onvolledige mate van onafhankelijkheid is mogelijk strijdend geweest met de onafhankelijke informatie Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

De 'Kick-off' en kwartaalrapportage zijn uitgebracht op respectievelijk 5 oktober 2020 en januari 2021. Hierdoor bestaat er een periode van grofweg zes en twee maanden tussen de informatie uit de rapportages en het afgeven van de verzekeringspolissen. Hoewel de informatie van met name het kwartaalrapport bruikbaar kan zijn als achtergrondinformatie, zijn dergelijke periodes betrekkelijk lang voor een gebied gekenmerkt door volatiele veiligheidssituatie als Cabo Delgado.

Inhoudelijk

De veiligheidsexpertise Vertrouwelijke bedrijfsinformatie is gebaseerd op informatie uit de analyse van de behandelde onderwerpen. Een hoge mate van veiligheidsexpertise komt naar voren in zowel de bespreking van een aantal factoren en actoren, alsmede de beoordeling van de mitigerende maatregelen. Ten eerste worden de factoren 'conflict en terrorisme', en 'veiligheidsdiensten' uitvoering besproken. Hetzelfde geldt voor de analyse van de relevante actoren actoren ASWJ, de Mozambikaanse veiligheidsdiensten, en internationale actoren. Met name de analyse van ASWJ is van hoge kwaliteit.

Ten tweede worden de fysieke veiligheidsmaatregelen in de documenten beoordeeld aan de hand van internationale standaarden. Hiermee wordt een duidelijk inzicht gegeven in de geschiktheid van de genomen maatregelen ten opzichte van deze standaarden en op welke wijze deze verbeterd kunnen worden.

Desalniettemin zijn door Proximities dezelfde hiaten geconstateerd als tijdens de beoordeling van de onderliggende bronnen gebruikt door Atradius DSB tijdens het opstellen van het acceptatievoorstel. Ten eerste is de bronvermelding in de documenten zeer beperkt. Hierdoor is de objectiviteit en integraliteit van het brongebruik slechts in zeer beperkte mate beoordeeld.

Hierbij moet vermeld worden dat een bronvermelding niet gebruikelijk hoeft te zijn voor dergelijke rapportages. Omwille van bijvoorbeeld bronnenbescherming wordt in de veiligheidssector vaker gekozen om bronvermelding achterwege te laten.

Ten tweede is de integraliteit van de besproken factoren en mitigerende maatregelen zeer beperkt. Hoewel de analyses en beoordeling van de onderwerpen die besproken zijn van hoge kwaliteit zijn, is het totaal aan behandelde onderwerpen zeer beperkt. In de documenten wordt voornamelijk aandacht besteed aan het onderwerp Vertrouwelijke bedrijfsinformatie de overige factoren en domeinen van mitigerende maatregelen komen in zeer beperkte wijze aan bod.

VERTROUWELIJK

Het gebrek aan integraliteit is een logisch gevolg van de genoemde doelstellingen van de documenten. Hierbij wordt in de rapportages specifiek genoemd dat naar veiligheidsissues en fysieke veiligheidsmaatregelen gekeken wordt.

Conclusie

Ten eerste varieert de mate van structuur, objectiviteit, integraliteit in de veiligheidsanalyse van afwezig tot compleet. Echter, de analyses van actoren, factoren, en mitigerende maatregelen die wel op significant tot complete wijze besproken worden, zijn van hoge kwaliteit. Hierbij komt de veiligheidsexperts **Vertrouwelijk bedrijfsinformatie** voren.

Ten tweede worden de fysieke veiligheidsmaatregelen in de documenten beoordeeld aan de hand van internationale standaarden. Hiermee wordt een duidelijk inzicht gegeven in de geschiktheid van de genomen maatregelen ten opzichte van internationale standaarden en op welke wijze deze verbeterd kunnen worden.

Desalniettemin zijn door Proximities dezelfde hiaten geconstateerd als tijdens de beoordeling van de onderliggende bronnen van het acceptatievoorstel. Dit houdt in dat zowel de bronvermelding als de integraliteit van de besproken factoren en mitigerende maatregelen zeer beperkt is. Hierbij moet vermeld worden dat expliciete bronvermelding ongebruikelijk is in de veiligheidssector vanwege bronbescherming.

Bovendien is het totaal aantal behandelde onderwerpen zeer beperkt. In de documenten wordt voornamelijk aandacht besteed aan het onderwerp 'veiligheid' en mitigerende maatregelen inzake het fysieke domein op het operationele niveau. De overige factoren en domeinen van mitigerende maatregelen als ook de overige niveaus komen op een zeer beperkte wijze aan bod.

Hierbij is het belangrijk om te vermelden dat de reikwijdte van de werkzaamheden **Vertrouwelijk bedrijfsinformatie** met de financiële instellingen, waaronder Atradius DSB, is opgesteld. Zoals in de interviews tussen Proximities en medewerkers van de financiële afdeling van Atradius DSB naar voren is gekomen, vermeld in paragraaf 9.2, benadert de financiële afdeling van de verzekeraar veiligheidsrisico's in verhouding tot het kredietrisico terwijl de MVO-desk vanuit een milieu- en sociaal perspectief beoordeelt. Voor de financiële afdeling wordt, in andere woorden, de volgende vraag beantwoord: brengen veiligheidsrisico's de terugbetaling van de lening in gevaar?

Vanuit dit perspectief is het gebrek aan integraliteit van de rapportages **Vertrouwelijk bedrijfsinformatie**. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de terugbetaling van de lening niet in gevaar kwam indien de fysieke veiligheidsmaatregelen voldeden aan de internationale standaard.

Tijdens de interviews van Proximities met de overige betrokken medewerkers van Atradius DSB en de ministeries van Buitenlandse Zaken en Financiën zijn additionele perspectieven naar voren gekomen. Dit betreft een milieu-, en sociaal perspectief alsmede de reputatie van de Staat. Wanneer deze perspectieven in ogenschouw genomen worden, kan geconcludeerd worden dat het gebrek aan integraliteit wel degelijk relevant is. Hoewel het onderwerp 'mensenrechten' bijvoorbeeld wel behandeld is in het kader van het sociale perspectief in de documenten van **Vertrouwelijk bedrijfsinformatie** perspectief van potentiële reputatieschade voor de Nederlandse Staat niet meegewogen.

LESSONS LEARNED

PROCEDURELE EN INHOUDELIJKE REVIEW

20. Lessons learned

Zoals in de introductie aangegeven, is een van de drie hoofddoelen van deze rapportage het identificeren van 'lessons learned' in het analyse-, beoordelings-, en besluitvormingsproces. De geïdentificeerde lessons learned worden hieronder gestructureerd aan de hand van voorgestelde procedurele verbeteringen alsmede verbeteringen in de uitvoering.

20.1 PROCEDUREEL

1: Definieer als Verzekeraarscomité expliciet de relevantie van de veiligheidssituatie voor een exportkredietverzekering

Tijdens deze review is gebleken dat de leden van het Verzekeraarscomité vanuit verschillende perspectieven naar de veiligheidssituatie kijken. Doordat de betrokken partijen een verschillend beeld hebben, is het advies van Atradius DSB niet altijd afgestemd op de behoeften van de Nederlandse Staat. Gelijktijdig zijn de behoeften van de Nederlandse Staat niet altijd afgestemd op de beschikbare expertise van Atradius DSB.

Hoewel verschillende perspectieven en expertises bijdragen aan een adequate veiligheidsbeoordeling, is het belangrijk dat de betrokken partijen op één lijn zitten met betrekking tot de relevantie van de veiligheidssituatie voor het afgeven van een exportkredietverzekering. Hierbij is het belangrijk dat expliciet vastgelegd wordt op welke wijze de veiligheidssituatie beoordeeld wordt en welke invloed dit heeft op de besluitvorming.

Op deze manier hebben de betrokken partijen duidelijke richtlijnen in het bespreken van de veiligheidssituatie indien deze relevant is. Hierdoor worden in een eerder stadium mogelijke hiaten in de beschikbare expertise geïdentificeerd.

2: Leg de beoordeling van de veiligheidssituatie vast in alle van toepassing zijnde procedures

Op basis van bovenstaande relevantie bepaling, kan de beoordeling van de veiligheidssituatie in de relevante procedures vastgelegd worden. Tijdens de beoordeling van Proximities is geconcludeerd dat de bestaande procedures op dit vlak ontoereikend zijn. Hierdoor is het is het mandaat alsmede de rollen, taken, en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen, en specifiek van Atradius DSB als adviseur aan de Staat, gelimiteerd.

Tijdens de beeldvormende fase van het proces, namelijk het schrijven van het acceptatievoorstel van Atradius DSB, heeft deze procedurele limitatie geleid tot een veiligheidsanalyse gemaakt door een organisatie die hiervoor gemandateerd noch geëquipeerd is. Aan de hand van de procedurele vastlegging kan dit in toekomstige situaties voorkomen worden. Specifiek is het belangrijk dat de volgende zaken duidelijk ingeregeld worden:

- Het expliciet en objectief beschrijven van de aanleiding voor het mee laten wegen van de veiligheidssituatie in de beoordeling. In andere woorden, in welke situaties is de veiligheidssituatie relevant voor de risicobeoordeling voor het afgeven van een exportkredietverzekering? Momenteel wordt hiervoor het reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken gebruikt. Het reisadvies is echter niet afgestemd op het afgeven van exportkredietverzekeringen maar op de veiligheid van Nederlandse reizigers. In plaats van het reisadvies wordt geadviseerd de aanleiding voor het meenemen van de veiligheidssituatie nauwer af te stemmen met de specifieke behoeften voor de afweging omtrent het afgeven van een exportkredietverzekering.
- De wijze waarop de veiligheidssituatie geanalyseerd zou moeten worden dient geconcretiseerd te worden. In de derde aanbeveling wordt hier verder op ingegaan.

VERTROUWELIJK

- De implicaties van de veiligheidsbeoordeling op de besluitvorming dienen expliciet genoemd te worden in de relevante procedures. Dergelijke implicaties dragen bij aan het mandaat van de betrokken leden van het Verzekeringscomité omtrent de veiligheidssituatie.

Hierbij is het tevens van belang dat in de procedures de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van een beoordeling van de veiligheidssituatie duidelijk belegd is. Hoewel het voor de hand ligt om Atradius DSB verantwoordelijk te maken voor het uitvoeren, kan kritisch de vraag gesteld worden of dat in dit geval ook van toepassing is. De noodzaak voor het maken van dergelijke beoordelingen komt immers zelden voor, vereist speciale expertise, en valt het buiten zowel het mandaat als expertise van de verzekeraar. Om 'mission creep' te vermijden, adviseert Proximities om de verantwoordelijkheid voor het maken van deze analyse bij een derde publieke of private organisatie te beleggen.

3: Maak een werkinstructie voor het beoordelen van de veiligheidssituatie

Wanneer de relevantie van de veiligheidssituatie voor een exportkredietverzekering gedefinieerd is en de wijze waarop deze beoordeeld zal worden procedureel vastgelegd is, is het belangrijk dat de veiligheidsanalyse in het acceptatievoorstel van Atradius DSB hierop aansluit. Om deze reden wordt geadviseerd een werkinstructie te maken voor het uitvoeren van deze analyse. Om de kloven in de veiligheidsexpertise van de betrokken actoren te dichten tijdens het opstellen van de werkinstructie adviseert Proximities om een werkgroep samen te stellen waarin partijen die wel over een dergelijke expertise beschikken een rol spelen. Dit kunnen zowel publieke als private partijen betreffen. Op deze manier beschikt de werkgroep over zowel uitgebreide kennis en ervaring op het gebied van exportkredietverzekeringen als expertise over veiligheidsvraagstukken. In deze werkinstructie dienen de volgende zaken meegenomen te worden:

- Het opstellen van een methodiek waarbij de veiligheidsanalyse vanuit meerdere invalshoeken uitgevoerd wordt. Proximities adviseert om de in het MVO-beleidsdocument geschetste methodiek van identificeren, beoordelen, adresseren, en volgen ook op de veiligheidssituatie toe te passen. Het voordeel hiervan is dat de 'inside-out' en 'outside-in' beoordeling hierdoor een eenduidige methodiek kennen.
- Het identificeren van objectieve indicatoren die gebruikt kunnen worden om de veiligheidssituatie te duiden. Hierbij is het specifiek belangrijk dat deze indicatoren afgestemd worden op de nader te bepalen relevantie van de veiligheidssituatie voor het afgeven van een exportkredietverzekering. Wel kan gedacht worden aan de indicatoren zoals benoemd in de productbeoordeling in deze rapportage. Hierbij dienen de volgende aspecten in overweging genomen te worden:
 - Integraliteit: Het beoordelen van de relevante politieke, economische, sociaal-culturele, security, en infrastructurele (PESSI) factoren. De beoordeling dient in het kader van de invloed van deze factoren op de kernaspecten van het project beoordeeld te worden, namelijk People, Assets, Information, Reputation (PAIR).
 - Gelaagdheid: Het is onvoldoende en te abstract om deze beoordeling enkel op het strategisch niveau uit te voeren. Ook dient er gekeken te worden naar het intra-staatelijke regionale niveau alsmede naar het lokale niveau met de diverse onderlinge afhankelijkheden tussen deze niveaus. Tevens is enkel het beoordelen van de lokale situatie te beperkt. Het lokale beeld wordt immers beïnvloed door de tactische en strategische omgeving.
- De aanwezigheid van relevante actoren in de projectomgeving die een bedreiging kunnen vormen voor de voortgang van het project. Hierbij is belangrijk de volgende zaken specifiek te beoordelen:
 - Heeft de actor de intentie om een bedreiging voor het project te vormen?
 - Heeft de actor de capaciteiten om een bedreiging voor het project te vormen?
 - Heeft de actor al activiteiten ondernomen die een bedreiging voor het project vormen?
- Het duidelijk bepalen van welke type risico's voldoende afgedekt dienen te worden door mitigerende maatregelen. Hoewel de opdracht van Proximities tijdens dit onderzoek was om mitigerende maatregelen tegen veiligheidsrisico's te beoordelen, schrijven de huidige procedures voor dat mitigerende maatregelen tegen financiële en MVO-risico's door Atradius DSB beoordeeld dienen te worden.

VERTROUWELIJK

- De wijze waarop de impact van het project op de veiligheidssituatie en spanning in lokale conflicten beoordeeld dient te worden. Tijdens de beoordeling van Proximities is gebleken dat de huidige procedures en richtlijnen geen toereikende handvatten bieden om een dergelijke analyse te maken. Proximities adviseert om voor het maken van dergelijke handvatten input te vragen aan partijen uit het maatschappelijk middenveld en organisaties met veiligheidsexpertise.
- Het vastleggen van een manier om de lokale veiligheidssituatie tijdens het proces te monitoren. Zoals tijdens dit onderzoek is gebleken, is het mogelijk dat de veiligheidssituatie verslechterd na het afgeven van een exportkredietverzekering. Om ervoor te zorgen dat de lokale veiligheidssituatie op een objectieve wijze gemonitord wordt, is het belangrijk om zogeheten 'early warning indicators' van een verslechterende veiligheidssituatie vast te stellen.
- Het vaststellen van welke bronnen gebruikt zullen worden voor het maken van een dergelijke analyse en op welk moment in het proces deze bronnen ingeschakeld worden. Zoals tijdens deze beoordeling is geconcludeerd, beschikte Atradius DSB over een ontoereikend mandaat alsmede onvoldoende veiligheidsexpertise.
- Een dergelijk gebrek aan expertise volgt logischerwijs uit de kerntaken van de verzekeraar, namelijk het uitvoeren van alle relevante technische aspecten namens de Staat. Dit gebrek hoeft geen probleem te vormen, indien externe veiligheidsexpertise op het juiste moment wordt ingeschakeld. Door vast te leggen op welke wijze en op welk moment deze expertise ingewonnen zal worden, kan worden voorkomen dat dit in een te laat stadium gebeurt.

20.2 UITVOERING

4: Creëer vanaf start proces een onafhankelijke informatiepositie op het gebied van veiligheid

Tijdens de uitvoering is in een te laat stadium gebruikt gemaakt van onafhankelijke partijen met een specifieke veiligheidsexpertise. Tijdens de beeldvormende fase, namelijk het schrijven van het acceptatievoorstel van Atradius DSB, kunnen twee van de drie betrokken indirecte actoren met de hoogste beoordeling met betrekking tot veiligheidsexpertise niet als volledig objectief beschouwd worden. Dit betroffen namelijk projectleider TotalEnergies en de veiligheidsconsultant van de voormalig projectleider Anadarko.

Hoewel veiligheidsconsultant Pangea Risk ook is gebruikt als informatiebron tijdens de beeldvormende fase, is deze partij niet specifiek gevraagd een analyse te maken met betrekking tot de veiligheid van het project. In plaats daarvan heeft Atradius DSB een abonnement op de diensten van het bedrijf waarmee het landenrapportages in kan zien.

Ondanks dat het gebruiken van de projectsponsors als informatiebron evident is, wordt geadviseerd al tijdens het schrijven van het acceptatievoorstel een onafhankelijke informatiebron te gebruiken om deze informatie te verifiëren.

Wanneer voor het analyseren van relevante aspecten van het acceptatievoorstel externe informatiebronnen worden gebruikt, dient daarnaast objectiviteit en onafhankelijkheid van deze actoren aan de hand van vooraf afgesproken criteria gewaarborgd te worden. Hoewel voor dit doeleinde al contractuele maatregelen zijn getroffen, wordt geadviseerd de relatie tussen de externe actor en de projecteigenaren voor het inhuren duidelijk in kaart te brengen. Proximities adviseert om in ieder geval de volgende criteria in overweging te nemen:

- De externe consultant heeft geen organisatorische en/of financiële banden met de projectleider en/of overige sponsors van het project. Dit betreffen zowel directe banden als indirecte banden via de eigenaars- en zeggenschapsstructuur van de consultant.

VERTROUWELIJK

- De externe consultant heeft geen organisatorische en/of financiële banden met subcontractors en/of afnemers van het project. Dit betreffen zowel directe banden als indirecte banden via de eigenaars- en zeggenschapsstructuur van de consultant.

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

5: Verzeker dat de externe bronnen alle relevante perspectieven over de veiligheidssituatie in ogenschouw nemen

Tijdens het onderzoek is gebleken dat de externe veiligheidsadviseurs tijdens hun onderzoek niet alle onderwerpen die relevant kunnen zijn voor het afgeven van de exportkredietverzekering hebben beoordeeld. Een belangrijke reden hiervoor is het gebrek aan eenduidigheid over de relevantie van de veiligheidsrisico's binnen het Verzekeringscomité. Na het definiëren van deze relevantie en het creëren van eenduidigheid, zoals aanbevolen in 'lesson learned 1', dienen alle relevante perspectieven in de opdracht- en doelstelling van de externe veiligheidsadviseur omvat te zijn.

Hiervoor is het belangrijk dat deze de structuur en behandelde onderwerpen van de nader op te stellen werkinstructie volgt. Zoals aangegeven wordt aanbevolen om deze werkinstructie op te stellen in een integrale werkgroep waarbij de betrokken actoren met ervaring en expertise op het gebied van exportkredietverzekering worden ondersteund door partijen met veiligheidsexpertise.

In ieder geval dienen de volgende relevante perspectieven omtrent de veiligheidssituatie meegenomen te worden:

- De invloed van veiligheidsrisico's op het kredietrisico.
 - Hierbij is met name de potentiële bedreiging voor de voortgang van het project belangrijk.
- De invloed van veiligheidsrisico's op milieu- en sociale risico's.
 - Hierbij dient zowel van 'binnen naar buiten' als van naar 'buiten naar binnen' gekeken te worden. In andere woorden, de analyse dient zowel de invloed van het project op de lokale veiligheidssituatie te beoordelen alsmede de invloed van veiligheidsrisico's op milieu- en sociale aspecten van het project.
- De invloed van veiligheidsrisico's op het reputatierisico van de Nederlandse Staat.
 - Hierbij is het belangrijk dat het begrip 'reputatierisico van de Nederlandse Staat' nader gedefinieerd wordt. Bij potentiële reputatierisico's kan gedacht worden aan het bijdragen aan een verslechterende veiligheidssituatie en het onbedoeld creëren van onrust in de projectomgeving. De manifestaties van dergelijke reputatierisico's zijn immers contraproductief voor het behalen van milieu-, en met name sociale doelstellingen.

6: Maak in hogere mate gebruik van lokale kennis

Organisaties en personen met een relevante aanwezigheid in het projectgebied zijn cruciaal voor het duiden van de lokale situaties. Met name organisaties en personen met een oorspronkelijke aanwezigheid zijn uitstekend in staat incidenten en trends te duiden en te onderscheiden wanneer deze afwijkend zijn van het normbeeld.

Hoewel de ambassade en lokale NGO's een rol hebben gespeeld als informatiebronnen tijdens het proces, hebben medewerkers van beide actoren aangegeven zich niet voldoende gehoord gevoeld te hebben tijdens het proces. Door het verhogen van de transparantie omtrent het verstrekingsproces en het procedureel vastleggen dat zowel de lokale ambassade en lokale NGO's een rol dienen te spelen in het analyse- en beoordelingsproces wordt de aanwezigheid van lokale kennis gewaarborgd.

21. Bibliografie

- Anoniem, Anoniem. '190211_Letter to Atradius DSB_Violence in Cabo Delgado_Both ENDS_Signed.pdf'. Both Ends. E-mail. 2019.
- Anoniem, Anoniem. '21 03 26 MOZ LNG Security Project Update_03262021'. Mozambique LNG. 2021.
- Anoniem, Anoniem. '21 03 29 Security Update 29 March 2021'. Mozambique LNG. 2021.
- Anoniem, Anoniem. 'Aantekeningen DGBEB t.b.b. gesprek R over Exportkredietverzekering voorlegging Mozambique LNG project'. Ministerie van Buitenlandse Zaken. Memo. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'A boom in explosives!'. Africa Intelligence. 13 april 2018.
<https://www.africaintelligence.com/southern-africa-and-islands/2018/04/13/a-boom-in-explosives,108306946-art>.
- Anoniem, Anoniem. 'Acceptatievoorstel LNG project Mozambique'. Ministerie van Financiën. Notitie. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Anadarko Mozambique: Security Threat and Mitigation Assessment'. S-RM. Rapportage. 2019.
- Anoniem, Anoniem. 'Anadarko Mozambique: Security Threat and Mitigation Review', S-RM. Rapport. 2018.
- Anoniem, Anoniem. 'Cabo Delgado Incident Overview.' Anadarko. Rapport. 2019.
- Anoniem, Anoniem. 'Community Based Security Plan'. TotalEnergies. Rapport. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Community Health Management Plan'. Anadarko. Rapport. 2015.
- Anoniem, Anoniem. 'Exportkredietverzekering LNG Mozambique (Van Oord): appreciatie Ambassade Maputo'. ministerie van Buitenlandse Zaken. Memo. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Exportkredietverzekering projectfinancieringsaanvraag Mozambique LNG Project'. Ministerie van Buitenlandse Zaken. Memo. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Health Impact Assessment'. Anadarko, COWI, Shape Consulting Limited. Rapport. 2013.
- Anoniem, Anoniem. 'How Mozambique's smuggling barons nurtured jihadists'. BBC News. 2 juni 2018.
<https://www.bbc.com/news/world-africa-44320531>.
- Anoniem, Anoniem. 'Impact Veiligheidssituatie_VO'. Atradius DSB. Memo. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Kick-off Vertroouwelijke bedrijfspresentatie'. Virtueel. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Memo Atradius – MinFin – handelingsmogelijkheden Moz LNG'. Atradius DSB. Memo. 2021.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique Annual Security Report'. TotalEnergies. Rapport. 2019 tot 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique Area 1 LNG project: final report'. Lummus Consultants International. Rapport. 2020.

VERTROUWELIJK

- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique Monthly Security Report'. TotalEnergies. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique LNG'. Total. Presentatie. Virtueel. 2021.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique LNG Presentation to Atradius'. TotalEnergies. Presentatie. Virtueel. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique LNG project security update'. TotalEnergies. 25 februari 2020. Powerpoint-bestand.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique LNG Project: VC bijeenkomst'. Atradius DSB. 20 mei 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique LNG Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Presentatie/ Rapport. Virtueel. 2021.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique: "Situation controlled" in the north after armed attacks - police'. Club of Mozambique. 27 november 2018. <https://clubofmozambique.com/news/mozambique-situation-controlled-in-the-north-after-armed-attacks-police/>.
- Anoniem, Anoniem. 'Mozambique: The impact of cyclones on islamist insurgency in the gas-rich north'. Exx Africa Insight. Artikel. 30 april 2019.
- Anoniem, Anoniem. 'Moz LNG – DT Art_3_MVOrisico'. Atradius DSB. Memo. 2021.
- Anoniem, Anoniem. 'Mvo beleidsdocument Exportkredietverzekering'. Atradius DSB. Datum onbekend. Beleidsdocument.
- Anoniem, Anoniem. 'Mvo deel voorlegging MozLNG_2020 definitief voor VC 12 mei'. Atradius DSB. Rapport. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit'. NWO, KNAW et al. 2018
- Anoniem, Anoniem. 'Notulen'. Atradius DSB. Virtueel. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Project-induced in-migration management plan'. Anadarko. Rapport. 18 december 2015 (nieuwe versie: 30 april 2018).
- Anoniem, Anoniem. 'Q&A Project Update - Security'. TotalEnergies. Rapport. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Questions Export Credit Insurance Committee re. security situation Moz LNG'. Atradius DSB. Memo. 2020.
- Anoniem, Anoniem. 'Regional Health Impact Assessment Progress'. Anadarko. Rapport. 2018.
- Anoniem, Anoniem. 'Reinforcements requested in northern Mozambique a month after attacks'. Club of Mozambique. 4 november 2017. <https://clubofmozambique.com/news/reinforcements-requested-in-northern-mozambique-a-month-after-attacks/>.
- Anoniem, Anoniem. 'Samenvatting verwachte impact politieke risico's Mozambique en onderbouwing bepleiten "dekking bij uitzondering" en overschrijden landenplafond'. Atradius DSB. Excel-bestand. 16 januari 2019.
- Anoniem, Anoniem. 'Screening acceptatievoorstel'. Ministerie van Financiën. Memo. 2020.

VERTROUWELIJK

- Anoniem, Anoniem. 'Special Report: The militant threat to Mozambique's natural gas sector'. Artikel. 26 februari 2019.
- Anoniem, Anoniem. 'Tanzania arrests 104 people for plotting 'radical camps' in Mozambique'. Reuters. 20 oktober 2018. <https://www.reuters.com/article/uk-tanzania-mozambique-violence-idUKKCN1MU0N1>.
- Anoniem, Anoniem. 'The Sahel: Promoting Political alongside Military Action'. International Crisis Group. Januari 2018.
- Anoniem, Anoniem. VC_VERSIE_Voorlegging MOZLING_2020_FINAL .pdf. Atradius DSB. Rapportage. 2020.
- Atradius DSB. '21 07 11 Tijdljn gebeurtenissen (Atradius annotaties)'. Document. 2021.
- Atradius DSB. 'Dekkingstoezegging ten name van Standard Chartered Bank Ltd'. Anoniem, Anoniem. 6569429 Mozambique 1. 2020.
- Atradius DSB. 'Exportkredietverzekering namens de Nederlandse overheid'. N.d.
- Bergema, R., & Kattenbroek, L. 'The Holy Month of Jihad? Measuring Terrorist Activity During Ramadan in the Post-9/11 Era'. Small Wars Journal. 7 april 2018. <https://smallwarsjournal.com/jrnl/art/holy-month-jihad-measuring-terrorist-activity-during-ramadan-post-911-era>.
- Billaudel, Henry. 'Mozambique LNG: Physical Security'. Presentation to ECAs/AfDB. TotalEnergies. Januari 2021.
- Connolly, T. 'Daesh in the Congo: red herring or Central African Wilayat?'. Foreign Brief. 5 mei 2019. <https://foreignbrief.com/africa-geopolitics/daesh-in-the-congo-red-herring-or-central-african-wilayat/>.
- Cotterill, Joseph. 'Mozambique's Islamist insurgency adds to gas industry nerves,' Financial Times. Nieuwsartikel. 2020. <https://www.ft.com/content/c6e7bdba-bd0e-4be9-983e-3cdc54237fb8?s>.
- Dias, T. 'Mozambican Civil War mortar bombs for sale'. The Citizen. 23 juni 2017.
- EMCDEDA & Europol. 'EU Drug Markets Report: In-depth Analysis.' 2016.
- Hanlon, J. 'Alleged Islamist base shelled near Mocimboa da Praia'. Club of Mozambique. 8 januari 2018. <https://clubofmozambique.com/news/alleged-islamist-base-shelled-near-mocimboa-da-praia-by-joseph-hanlon/>.
- Hanlon, Joseph. 'The Urbanization of Mozambique's heroin trade'. Econstor. 2018.
- Haysom, Simone. 'Where crime compounds conflict: understanding northern Mozambique's vulnerabilities'. International Crisis Group. Januari 2018.
- Hill, Matthew, and Nhamirre, Borges. "Mozambique Insurgents Attack in Total's LNG Concession Area". Bloomberg. 2 januari 2021. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-01-02/mozambique-insurgents-attack-within-total-s-lng-concession-area>.
- International Finance Corporation. "Performance Standard 4 Community Health, Safety, and Security. 2012. https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/cf8b4cfa-5437-4a8a-a96f578cbce9628/PS4_English_2012.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jqeBlnY.

VERTROUWELIJK

- International Finance Corporation. "International Finance Corporation's Guidance Notes". 1 januari 2012.
https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/9fc3aaef-14c3-4489-acf1-a1c43d7f86ec/GN_English_2012_Full-Document_updated_June-14-2021.pdf?MOD=AJPERES
- Internet Archive Wayback Machine. 'Our Analysts'.
<https://web.archive.org/web/20220814212930/http://www.eiu.com/analysts#results>.
- Lacher, W. 'Organized Crime and Conflict in the Sahel-Sahara Region'. Carnegie. September 2012.
- LeGalles, S. 'Mozambique LNG: Executive Overview'. 31 december 2020.
- Mbah, Fidelis. "We are dying": Residents lament attacks in northern Mozambique', Al Jazeera. Nieuwsartikel. 24 maart 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/3/24/we-are-dying-residents-lament-attacks-in-northern-mozambique>.
- Medewerker Ambassade in Maputo naar Ambassade in Maputo. FW: 247Foxy: Afstemming gevraagd op dossier exportkredietverzekering projectfinancieringsaanvraag Mozambique LNG Project'. E-mail. 2020.
- Medewerker Ambassade in Maputo naar Medewerkers Directie Internationaal Ondernemen en Directie Sub-Sahara Afrika. FW: 247Foxy: Afstemming gevraagd op dossier EXPORTKREDIETVERZEKERING projectfinancieringsaanvraag Mozambique LNG Project'. E-mail. 2020.
- Medewerker Atradius DSB naar medewerker ministerie van Financiën. 'RE: Inventarisatie handelingsperspectief Mozambique'. E-mail. 2021.
- Medewerker Atradius DSB naar Medewerkers ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken, Anoniem. 'Buiten de volmacht, ter beslissing. PF Acceptatievoorstel Mozambique LNG Project'. E-mail, 2020.
- Medewerker Atradius DSB naar Medewerkers ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken. 'RE: Agenda Verzekeringscomité meeting 20 mei 2020. E-mail. 2020.
- Medewerker Atradius DSB naar Medewerkers ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken. 'Situatie in Noord Mozambique'. E-mail. 2021.
- Medewerker Atradius DSB naar Medewerker White & Case. 'Moz LNG – CPs'. E-mail. 2021.
- Medewerker Directie Internationaal Ondernemen naar Medewerkers Ambassade in Maputo en Directie Sub-Sahara Afrika. 'FW: 247Foxy: Afstemming gevraagd op dossier EXPORTKREDIETVERZEKERING projectfinancieringsaanvraag Mozambique LNG Project'. E-mail. 2020.
- Medewerker ministerie van Buitenlandse Zaken naar Medewerker Proximities. "RE: Proximities | Additioneel Onderzoek | Onafhankelijke Review naar de Beoordeling van de Veiligheidssituatie in Mozambique | Voorstel | Ministerie van Buitenlandse Zaken | 9 december 2022 | v1.0". E-mail. 2022.
- Medewerker ministerie van Financiën naar Medewerkers Atradius DSB. 'Inventarisatie handelingsperspectief Mozambique'. E-mail. 2021.
- Medewerker ministerie van Financiën naar medewerker Atradius DSB. 'RE: Inventarisatie handelingsperspectief Mozambique'. E-mail. 2021.
- Medewerker ministerie van Financiën naar Medewerkers Atradius DSB en ministerie van Buitenlandse Zaken.

VERTROUWELIJK

- 'Situatie in Noord Mozambique'. E-mail. 2020.
- Medewerker ministerie van Financiën naar Medewerkers Atradius DSB en ministerie van Buitenlandse Zaken. 'Situatie in Noord Mozambique'. E-mail. 2021.
- Morier-Genoud, E. 'Mozambique's own version of Boko Haram is tightening its deadly grip'. The Conversation. 11 juni 2018. <https://theconversation.com/mozambiques-own-version-of-boko-haram-is-tightening-its-deadly-grip-98087>.
- Morier-Genoud, E. 'Mozambique's own version of Boko Haram is tightening its deadly grip'. The Independent. 20 juni 2018.
- NOS. "Jihadisten onthoofden tientallen mensen in Mozambique, 'geweld neemt al langer toe'". 9 november 2020. <https://nos.nl/artikel/2355947-jihadisten-onthoofden-tientallen-mensen-mozambique-geweld-neemt-al-langer-toe>.
- 'Notulen'. Atradius DSB. Virtueel. 20 mei 2020.
- Proximities. "Proximities | Onafhankelijke Review naar de Beoordeling van de Veiligheidssituatie in Mozambique | Voorstel | ministerie van Buitenlandse Zaken | 19 mei 2020 | v1.4." 2022.
- Reuters. 'Mozambique Insurgents Stage Attacks Near Big Gas Projects'. New York Times. Nieuwsartikel. 23 maart 2020. <https://www.nytimes.com/2020/03/23/world/africa/mozambique-insurgent-attack.html>.
- Rijksoverheid. Beleidshandboek. Paragraaf 1.6.2. 2015.
- Rijksoverheid. Beleidshandboek. Paragraaf 2.5.1.1. 2018.
- Rijksoverheid. Beleidshandboek. Paragraaf 2.5.1.1. Bijlage. 2017.
- Rijksoverheid. Beleidshandboek. Paragraaf 2.5.4.1. 2019.
- Rijksoverheid. "Wat betekenen de kleurcodes bij reisadviezen". N.d.
- Serhan, Y. 'Is ISIS More Violent During Ramadan?'. The Atlantic. 26 juni 2017. <https://www.theatlantic.com/international/archive/2017/06/is-isis-more-violent-during-ramadan/531444/>.
- Toename gewelddadig extremisme in de noordelijke Mozambikaanse provincie Cabo Delgado'. Ministerie van Buitenlandse Zaken. Memo. 2020.
- UNDP. 'Journey to Extremism in Africa: drivers, incentives and the tipping point for recruitment'. 2017.
- UNODC. 'Market analysis of plant-based drugs: opiates, cocaine, cannabis'. World Drug Report. 2017.
- Vermeulen, Bram. 'Hoe jihadisten in razend tempo het noorden van Mozambique veroveren'. NRC Handelsblad. Nieuwsartikel. 6 mei 2020. <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/06/ho-jihadisten-in-razend-tempo-h>.
- 'Vragen van het lid Van der Lee (GroenLinks) aan de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Financiën over de exportkredietverzekering rond een groot gasproject in Mozambique'. Tweede Kamer der Staten-Generaal. 2021.
- Wikipedia. 'Insurgency in Cabo Delgado'. Internetpagina. Versie 23 maart 2020.

VERTROUWELIJK

https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Insurgency_in_Cabo_Delgado&direction=prev&ol-did=949074738.

ANNEX A: 2.1A

BEOORDELING ONDERLIGGENDE ANALYSES ACCEPTATIEVOORSTEL

1. Veiligheidsanalyse 1: Introductie

1.1 INTRODUCTIE

S-RM heeft in zijn rol als veiligheidsadviseur van toenmalig projectleider Anadarko op 14 december 2018 een rapportage uitgebracht met betrekking tot de veiligheidssituatie in Cabo Delgado. Het acceptatievoorstel van Atradius DSB is uitgebracht op 20 mei 2020. Dit betekent dat er een periode van grofweg achttien maanden tussen de datum van uitbrengen van beide documenten bestaat.

1.2 DOEL EN INHOUD

De rapportage betreft een review van het dreigingsniveau en de mitigerende maatregelen geïmplementeerd door Anadarko. In de introductie van het document wordt aangegeven dat S-RM de volgende aspecten beoordeelt:²⁷⁸

- Anadarko's begrip van de dreigingen
- Het effect van de militaire inzet van de Mozambikaanse veiligheidsdiensten op het dreigingsniveau
- De geschiktheid van de huidige en voorgestelde mitigerende maatregelen van het project

Het document is in opdracht van Anadarko opgesteld. Het is onduidelijk op welke wijze dit document zich ten opzichte van mogelijk andere documenten van S-RM verhoudt. Proximities heeft tijdens het proces enkel inzage gehad in de betreffende beoordeling alsmede een analyse van S-RM uitgebracht op 30 juli 2019.

Het document dat uitgebracht is op 14 december 2018 focust zich uitsluitend op de dreiging voortkomend uit de militante groepering ASWJ. In de dreigingsanalyse wordt ingegaan op de aanwezigheid, capaciteiten, en intenties van de groepering. Tevens wordt de impact geanalyseerd van de operaties van de Mozambikaanse veiligheidsdiensten op de activiteiten van ASWJ. Tenslotte worden op basis van de bevindingen de mitigerende maatregelen van Anadarko beoordeeld.

²⁷⁸ Anoniem, 'Anadarko Mozambique: Security Threat and Mitigation Review', S-RM. Rapport. 2018. 1-2.

2. Veiligheidsanalyse 1: Structuur

Voor de toetsing van de mate van structuur in de veiligheidsanalyse hebben de onderzoekers van Proximities bepaald in welke mate er in het brongebruik, de analyse en in de mitigerende maatregelen sprake is van een gestructureerde aanpak. Hiermee wordt een aanpak bedoeld die formeel vastgelegd is op een manier waardoor een veiligheidssituatie – ook als die door andere actoren of personen wordt geanalyseerd – altijd op vergelijkbare wijze geduid zal worden.

De eerste stap om dit onderdeel te toetsen is door te onderzoeken of er sprake is van een algemene onderzoeksverantwoording waarbij de analisten/onderzoekers verantwoorden op welke wijze het onderzoek ingericht is

In het onderstaande wordt weergegeven in welke mate er in het brongebruik, de analyse en de mitigerende maatregelen indicaties naar voren komen van een structurele aanpak.

2.1 BRONGEBRUIK

Bij het brongebruik kan er op drie manieren een indicator van een structurele aanpak naar voren komen.

1. Ten eerste is de bronverantwoording beoordeeld: een uitleg welke bronnen er gekozen zijn, inclusief een uitleg waarom en op welke wijze deze bronnen geselecteerd zijn.
2. Ten tweede is ook de bronvermelding beoordeeld; een cruciaal onderdeel van een elke analyse die kritische toetsing van het onderzoek en de bevindingen mogelijk moet maken.
3. Ten derde is beoordeeld in welke mate er sprake is van een gestructureerde bronkeuze: een gestructureerd gebruik van specifieke bronnen, bijvoorbeeld vanwege hun kwalitatieve of juist kwantitatieve waarde.

Hierbij is het belangrijk om te vermelden dat het hanteren van een bronvermelding in de veiligheidssector minder gebruikelijk is. Het expliciet vermelden van bronnen kan namelijk de veiligheid van bronnen in gevaar brengen. Dit is specifiek het geval voor menselijke bronnen. Om deze reden kiezen veiligheidsbedrijven er vaak voor om enkel de open bronnen die voor onderzoeken gebruikt worden te vermelden.

Een dergelijk gebrek aan open bronvermelding bemoeilijkt de analyse van het brongebruik van een veiligheidsanalyse. Zonder bronvermelding kan van een adequate bronverantwoording en openheid over gestructureerde bronkeuze immers geen sprake zijn.

Bronverantwoording

S-RM noemt in de introductie van het document de typen bronnen die gehanteerd zijn voor het maken van de analyse. Hierbij geven de auteurs aan dat voor het rapport informatie uit open bronnen, artikelen over de geschiedenis van Mozambique, alsmede informatie verkregen uit een netwerk van lokale menselijke bronnen gebruikt is. In het rapport wordt niet omschreven waarom en op welke wijze deze bronnen geselecteerd zijn.²⁷⁹

Naast het gebruik van externe bronnen hebben twee van de auteurs van de rapportage een bezoek gebracht aan de projectlocatie van 13 tot en met 15 november 2018. Tijdens dit bezoek hebben de S-RM-medewerkers de projectlocatie en projectomgeving bekeken en interviews gehouden met relevante lokale stakeholders.²⁸⁰

²⁷⁹ Ibid, 4-5.

²⁸⁰ Ibid.

VERTROUWELIJK

Hoewel bovenstaande omschrijving een significant beeld geeft van het type bronnen dat gebruikt is voor de rapportage, wordt niet uitgeweid over de wijze waarop de bronnen geselecteerd zijn en op welke manier zij bijdragen aan het weergeven van een accuraat en integraal beeld van de lokale veiligheidssituatie.

Bronvermelding

In het document is er sprake van een significante bronvermelding. Er zijn echter enkele uitzonderingen. Zo wordt in het rapport bij enkele afbeeldingen verwezen naar ACLED, maar niet naar de specifieke documenten van ACLED.²⁸¹

Bronkeuze

In het rapport van S-RM wordt niet toegelicht op welke wijze de bronnen geselecteerd zijn en om welke reden deze bronnen de juiste waarde hadden om aan specifieke informatiebehoeften te voldoen. Hierdoor is het tijdens dit onderzoek niet mogelijk geweest om de mate van structuur omtrent de bronkeuze te beoordelen.

Brongebruik	Mate van structuur
Bronverantwoording	Enigszins
Bronvermelding	Significant
Bronkeuze	Afwezig

2.2 ANALYSE

Voor de analyse is de mate van structurele aanpak op de onderstaande drie wijzen beoordeeld:

- Ten eerste is de methodische verantwoording van de analyse getoetst: of, en zo ja, op welke manier, is uitgewerkt hoe de veiligheidsanalyse opgebouwd is?
- Ten tweede is de opbouw van de analyse beoordeeld: is er sprake van een standaardopbouw waarin de verschillende onderdelen van de analyse logisch uit elkaar voortvloeien?
- Ten derde is de uitwerking van de analyse beoordeeld: resulteert de wijze van uitwerking van de verschillende onderdelen van de veiligheidsanalyse in een logisch en compleet geheel, waarbij recht wordt gedaan aan de onderlinge verbondenheid van verschillende onderdelen (factoren & actoren) van de analyse?

Verantwoording

De gehanteerde methodologie van de veiligheidsanalyse is in bijlage A van het rapport beknopt toegelicht. Daar zijn drie aspecten duidelijk en concreet uiteengezet. Ten eerste is de wijze waarop S-RM dreigingen en risico's analyseert uitgewerkt. Hierbij wordt aangegeven dat er gekeken wordt naar de aanwezigheid, capaciteiten en intenties van een dreigingsactor alsmede de waarschijnlijkheid dat het project een doelwit zal worden van een dergelijke organisatie.²⁸²

Ten tweede wordt in de uiteenzetting van de methodologie besproken welke definities voor verschillende tijdsperiodes worden gehanteerd. In deze paragraaf worden de definities van 'korte termijn', 'medium termijn', en 'lange termijn' gegeven. Tenslotte omschrijft S-RM in bijlage A welke dreigingsniveaus gehanteerd worden en welke impact deze hebben op de projectwerkzaamheden.²⁸³

²⁸¹ Ibid, 11-12.

²⁸² Ibid, 35-36.

²⁸³ Ibid.

Opbouw

Een gestructureerde veiligheidsanalyse bestaat allereerst uit een beoordeling van relevante factoren en actoren voor de lokale veiligheidssituatie. Risico's die uit deze contextuele analyse volgen, dienen vervolgens gescoord te worden op zowel waarschijnlijkheid als impact, waarbij de vier kernelementen van security mee worden gewogen: personen, assets, informatie en reputatie.

Het rapport van S-RM bestaat uit twee onderdelen, namelijk een dreigingsanalyse, en een beoordeling van de geïmplementeerde strategie van Anadarko om deze dreigingen te mitigeren. Deze onderdelen alsmede de behandelde subonderdelen vloeien logisch uit elkaar voort. In deze paragraaf wordt enkel de dreigingsanalyse behandeld. De mitigerende maatregelen zullen in paragraaf 16.3 besproken worden.

De hoofdstukindeling in de dreigingsanalyse van S-RM volgt een logisch uiteengezette structuur waarbij relevante contextuele factoren overvloeien in een dreigingsanalyse.

Veiligheidssituatie

 Tenslotte worden de bevindingen in het rapport vergeleken met alternatieve perspectieven op de veiligheidssituatie.

Uitwerking

In de uitwerking van de dreigingsanalyse bouwt elk hoofdstuk voort op de bevindingen uit de eerder behandelde hoofdstukken en onderwerpen. Hierdoor volgt het een logische structuur waarbij de onderlinge verbondenheid tussen de hoofdstukken significant is.

In de beknopte contextuele analyse wordt de locatie van het project als ook de toenmalige trend in de lokale veiligheidssituatie benoemd. De hierop volgende dreigingsanalyse geeft inzage in de benoemde trend in de lokale veiligheidssituatie. Deze inzage wordt gegeven op basis van de methodologie van S-RM waarmee de aanwezigheid, capaciteiten, en intenties van ASWJ in de omgeving geëvalueerd worden.

In het laatste hoofdstuk worden de bevindingen uit de voorgaande hoofdstukken vergeleken met alternatieve perspectieven op de veiligheidssituatie.

Analyse	Mate van structuur
Verantwoording	Compleet
Opbouw	Compleet
Uitwerking	Compleet

2.3 MITIGERENDE MAATREGELEN

Voor de analyse van de mate van structurele aanpak van mitigerende maatregelen zijn de onderstaande criteria gehanteerd:

- Ten eerste is de verantwoording van de maatregelen getoetst: is weergegeven hoe de mogelijke maatregelen bepaald zijn en is uitgelegd waarom welke maatregel gekozen is?
- Ten tweede is de opbouw van de mitigerende maatregelen beoordeeld: is er sprake van een standaardopbouw waarin de verschillende maatregelen logisch uit de risicoanalyse volgen?

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Opbouw

Nadat het dreigingsbeeld in het eerste onderdeel van het rapport van S-RM is vastgesteld, worden de mitigerende maatregelen geëvalueerd in het tweede onderdeel. Hierbij worden zowel de maatregelen die op dat moment van toepassing waren alsmede de maatregelen die door de projectleider waren aangekondigd beoordeeld.

Zowel de 'huidige' als de 'toekomstige' maatregelen worden op een gestructureerde wijze behandeld waarbij ze gecategoriseerd zijn aan de hand van het type maatregel. S-RM hanteert hiervoor de volgende categorieën: Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

In de beoordeling van de mitigerende maatregelen komt de onderlinge verbondenheid tussen de dreigingsanalyse en de evaluatie van de maatregelen duidelijk naar voren. Het geïdentificeerde dreigingsniveau in het eerste onderdeel van het rapport is namelijk het criterium dat gehanteerd wordt om de mitigerende maatregelen te beoordelen. Hiermee wordt het laatste onderdeel van de gehanteerde methodologie behandeld, namelijk de aanneemelijkheid dat een dreigingsactor het project als doelwit zal zien.

Er ontbreekt echter een risicoanalyse waartoe de maatregelen zich kunnen verhouden. Bovendien is nauwelijks duiding gegeven aan de situatie die overblijft als de maatregelen genomen worden. Dit zou een analyse inhouden van restrisico's, aan de hand waarvan bepaald kan worden of deze geaccepteerd dan wel verder gemitigeerd

Mitigerende maatregelen	Mate van structuur
Vertrouwelijke bedrijfsinformatie	Vertrouwelijke bedrijfsinformatie
Opbouw	Significant

3. Veiligheidsanalyse 1: Objectiviteit

In dit hoofdstuk wordt weergegeven in welke mate de veiligheidsanalyse objectief is opgebouwd, zowel voor het brongebruik, als voor de veiligheidsanalyse en mitigerende maatregelen. Een kwalitatief hoogwaardige veiligheidsanalyse dient een zo objectief mogelijke inzage te geven in de actuele veiligheidssituatie van de onderzochte context.

Bronnen dienen objectief gebruikt te zijn, opdat zij volledig worden benut en er geen informatie uit de context wordt gehaald of relevante informatie terzijde wordt geschoven. De veiligheidsanalyse dient vervolgens op objectieve wijze geformuleerd te zijn, waarbij er geen sprake van tunnelvisie is of teleologische redeneringen. Mitigerende maatregelen dienen vervolgens op basis van objectieve maatstaven genomen te zijn, om van optimale toepasbaarheid en impact te kunnen spreken.

Objectiviteit kan in verschillende stadia van een onderzoek op verschillende wijzen terugkomen. Zo is voor het brongebruik primair de consistentie van het bronnenmateriaal met de bevindingen beoordeeld, waarbij ook specifieke onzorgvuldigheden in brongebruik aan bod komen.

Met betrekking tot de veiligheidsanalyse richt de toetsing zich op helderheid en subjectief taalgebruik. Voor de mitigerende maatregelen is onderzocht in welke mate deze herleidbaar zijn tot de bronnen en analyse, of dat er sprake is van een subjectieve selectie van maatregelen.

3.1 BRONGEBRUIK

De objectiviteit van het brongebruik wordt vanuit twee invalshoeken getoetst:

1. De eerste invalshoek richt zich op de mate van consistentie tussen bevindingen en het bronnenmateriaal. Hiervoor zijn de bevindingen geanalyseerd op zowel overeenkomsten als verschillen met het bronnenmateriaal, waardoor een gebalanceerd beeld ontstaat van de mate van objectiviteit bij het gebruik van de bronnen.
2. De tweede invalshoek richt zich op zorgvuldigheid in gebruik van het bronnenmateriaal, waarvoor geanalyseerd is in welke mate bronnen op een zorgvuldige of juist onjuiste manier gebruikt zijn.

Consistentie

In het grootste deel van de review van S-RM is het bronnenmateriaal consistent gebruikt overeenkomstig de bevindingen. Echter, een aantal bevindingen uit de review vallen niet te verifiëren met het aangeleverde bronnenmateriaal. Deze zijn als volgt.

1. De beschrijving van de achtergrond van de groep ASWJ valt niet te verifiëren uit het geleverde bronmateriaal. Expliciet wordt echter in deze sectie benoemd dat "*According to uncorroborated reports, followers of [Persoonsgegevens] originally formed the group*".²³⁴ Hierbij geeft S-RM bij de omschrijving aan op de hoogte te zijn van het gebrek aan verificatie.
2. Ook is er geen bronvermelding gebruikt bij de beschrijving van de eerste aanval van ASWJ. In deze beschrijving wordt expliciet benoemd dat "*the first recorded attack linked to the group, and the first evidence of a militant presence in Cabo Delgado, was on 5 October 2017, when at least 30 gunmen launched a coordinated attack on three security posts in Mocímboa da Praia. Two police officers and 14 assailants were killed in the attacks*".²³⁵

²³⁴ Ibid, 7.

²³⁵ Ibid, 10.

VERTROUWELIJK

3. Daarnaast is het citaat " *There have also been at least two past incidents in which security forces have arrested groups travelling to Cabo Delgado from elsewhere in Mozambique, amid speculation that they were attempting to join the insurgency*" niet te herleiden uit een bron.²⁸⁶
4. De beelden uit figuur 6 en 7 van de review afkomstig uit Telegram vallen niet te verifiëren.²⁸⁷
5. De bron waarvan figuur 8 afkomstig is, Veiligheidssituatie valt niet te verifiëren doordat de website van de bron, Nachtenda, niet meer actief is.²⁸⁸
6. Ook maakt de review meerdere malen gebruik van lokale bronnen die niet nader genoemd worden. Deze zijn derhalve niet te verifiëren.
7. Tot slot is er gebruik gemaakt van de volgende bron: Persoonsgegevens
Persoonsgegevens *Confereência internacional realizada conjuntamente pelo IESE, MASC e UCM, em Março de 2017*²⁸⁹. Deze bron is niet online beschikbaar is.

De consistentie tussen het bronnenmateriaal en de bevindingen is significant. Echter, uit het bovenstaande blijkt wel dat enkele bevindingen niet te verifiëren zijn.

Zorgvuldigheid

Voor dit criterium is beoordeeld in welke mate de auteurs van de S-RM review voor het noteren van hun bevindingen zorgvuldig zijn omgesprongen met het gebruikte bronnenmateriaal. Er zijn geen onzorgvuldigheden geconstateerd in het onderzoek wat resulteert in Proximities' beoordeling dat er zorgvuldig omgegaan is met het bron-nengebruik.

Bronvermelding	Mate van objectiviteit
Consistentie	Significant
Zorgvuldigheid	Compleet

3.2 ANALYSE

Voor het beoordelen van de objectiviteit van de analyse is een tweetal aspecten beoordeeld:

1. De mate waarin er sprake is van helder taalgebruik, zodat er geen sprake kan zijn van onduidelijkheid of uitspraken die multi-interpretabel zijn.
2. De mate waarin er sprake is van objectief taalgebruik, waarbij er zo min mogelijk ruimte is voor vooringenomen stellingen of eigen mening.

Helder taalgebruik

Het grootste deel van de review bevat helder taalgebruik. Desalniettemin bevat de review enkele vormen van taalgebruik gekenmerkt door een gebrek aan helderheid. Hieronder volgt een aantal voorbeelden van dergelijke vaagheden.

1. Op twee punten in de tekst wordt de onduidelijke tijdsindicatie 'future' gebruikt. Deze tijdsindicatie is breed en vereist specifieke afbakening. Het is onduidelijk waarom de gedefinieerde tijdsaanduidingen omschreven in de methodologie niet worden gebruikt.
 - a. In sectie 2.1 wordt er gesproken over "*known current, and reasonably foreseeable future threats*",²⁹⁰

²⁸⁶ Ibid, 13.

²⁸⁷ Ibid, 15.

²⁸⁸ Ibid, 16.

²⁸⁹ Ibid, 19.

²⁹⁰ Ibid, 4.

- b. In de analyse wordt geschreven Veiligheidssituatie
- Veiligheidssituatie²⁹¹
2. Tot slot wordt in sectie 8 de volgende claim gemaakt "the Mozambique LNG security risk management team has a better understanding of the threat and its implications for mitigation, than most other commentators."²⁹² Het is onduidelijk wat "better" hier precies inhoudt.

Objectief taalgebruik

Een gedegen veiligheidsanalyse dient een objectief beeld te geven van de veiligheidssituatie in de geanalyseerde context, op basis waarvan zo objectief mogelijk besloten kan worden of risico's geaccepteerd of gemitigeerd dienen te worden. Zodra vooringenomenheid in de tekst bestaat, wordt de objectiviteit van de veiligheidsanalyse direct aangetast en daarmee ook de betrouwbaarheid. Subjectiviteit van het gebruikte taalgebruik en opbouw in deze analyse is derhalve van sterk belang voor de kwaliteit.

Het grootste deel van de review bevat objectief taalgebruik. Echter, de review bevat twee formuleringen waarbij subjectief taalgebruik wordt gebruikt. Hieronder volgt het voorbeeld:

1. In de introductie wordt een subjectieve uitspraak gedaan over de capaciteiten van het Anadarko's risicomangement team: Vertrouwelijke bedrijfsinformatie
- Vertrouwelijke bedrijfsinformatie
- Vertrouwelijke bedrijfsinformatie
2. In sectie 2.1 wordt er gesproken over "known current, and reasonably foreseeable future threats"²⁹³
- a. "known" en "reasonably" zijn normatieve woorden; waar voor één persoon iets bekend en redelijk is, hoeft dit voor de ander niet te gelden.

Analyse	Mate van objectiviteit
Helderheid	Significant
Objectiviteit	Significant

3.3 MITIGERENDE MAATREGELEN

Bij de beoordeling van mitigerende maatregelen kan de mate van objectiviteit bij de totstandkoming van de maatregelen getoetst worden, evenals de objectiviteit van het onderbouwende taalgebruik.

Totstandkoming

In de review wordt de totstandkoming van de mitigerende maatregelen besproken en worden zowel de huidige als toekomstige mitigerende maatregelen geëvalueerd.

Onderbouwing

In de review wordt de onderbouwing van de mitigerende maatregelen in detail uitgewerkt Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie

Vertrouwelijke bedrijfsinformatie Daarnaast wordt er ook een kritische evaluatie van de door Anadarko genomen mitigerende maatregelen gegeven.

²⁹¹ Ibid, 8
²⁹² Ibid, 24.
²⁹³ Ibid, 6.
²⁹⁴ Ibid, 4.

Analyse	Mate van objectiviteit
Totstandkoming	Compleet
Onderbouwing	Compleet

Concluderend is beoordeeld in welke mate de review van S-RM objectief tot stand is gekomen. De objectiviteit van de review is significant tot compleet. Het grootste deel van de review bevat consistentie inzake het gebruikte bronnenmateriaal en er zijn geen onzorgvuldigheden geconstateerd in het onderzoek. In zeer beperkte gevallen zijn bevindingen niet te verifiëren met de aangegeven bronnen. Daarnaast is er gebruik gemaakt van helder taalgebruik en zijn er zeer weinig indicaties van subjectiviteit. Tot slot wordt de totstandkoming van de mitigerende maatregelen in detail besproken en onderbouwd.

4. Veiligheidsanalyse 1: Integraliteit

In dit hoofdstuk wordt weergegeven in welke mate de veiligheidsanalyse compleet is opgebouwd of bepaalde onderdelen mist, zowel voor het brongebruik, als voor de veiligheidsanalyse en mitigerende maatregelen. Voor de beoordeling van de integraliteit valt Proximities terug op het eigen raamwerk voor analyses. Integraliteit is van uiterst belang voor de kwaliteit van een veiligheidsanalyse, zodat verschillende informatie in volledigheid geverifieerd en afgewogen wordt. Vervolgens vormt deze informatie de basis voor mitigerende maatregelen op de verschillende terreinen die relevant zijn met betrekking tot veiligheid.

De toetsing van het brongebruik is gericht op de variatie tussen verschillende typen broninformatie, de variatie in achtergrond en de kwaliteit van het gebruikte bronmateriaal. De integraliteit van de veiligheidsanalyse is beoordeeld op basis van de inclusie van zowel relevante factoren als actoren, alsmede een daaropvolgende risicoanalyse op basis van impact en waarschijnlijkheid. Op het gebied van mitigerende maatregelen is geëvalueerd in hoeverre maatregelen zijn getroffen binnen de domeinen mensen, fysiek, procedureel en systemen.

4.1 BRONGEBRUIK

De mate van integraliteit bij het brongebruik kan beoordeeld worden op basis van de volgende indicatoren:

1. De variatie tussen kwalitatieve en kwantitatieve broninformatie
2. De variatie in achtergrond van de broninformatie
3. De kwaliteit van de bron

In het onderstaande wordt een overzicht gegeven van de gebruikte bronnen in de S-RM review:

1. Er is meerdere malen gebruik gemaakt van online nieuwsmedia waaronder Reuters, The Independent en The Conversation. Deze bronnen schetsen een beeld van de Islamitische dreigingen en aanvallen in Mozambique.²⁹⁵
2. Tevens is ook het nieuwsmedium Club of Mozambique gebruikt, welke zich specifiek richt op het bedrijfsleven, de politiek en andere economische activiteiten in Mozambique.²⁹⁶
3. Daarnaast heeft S-RM gebruik gemaakt van rapporten van verschillende organisaties waaronder UNDP, UNODC, The Global Initiative, International Crisis Group, Carnegie, Econstor en EMCDDA en Europol.²⁹⁷

Op basis van de aan Proximities geleverde bronnen kunnen wij concluderen dat er integrale variatie aan bronnen beschikbaar was. De bronnen bevatten zowel kwalitatieve als kwantitatieve informatie. Daarnaast hebben de bronnen verschillende achtergronden die variëren van onafhankelijke nieuwsmedia zoals The Independent tot onafhankelijke organisaties zoals het UNDP. Bovendien is de kwaliteit van deze bronnen hoog.

Brongebruik	Mate van integraliteit
Variatie kwantitatief & kwalitatief	Significant
Variatie in achtergrond	Significant

²⁹⁵ Anoniem, 'Tanzania arrests 104 people for plotting 'radical camps' in Mozambique', Reuters, 20 oktober 2018; E. Morier-Genoud, 'Mozambique's own version of Boko Haram is tightening its deadly grip', The Independent, 20 juni 2018; E. Morier-Genoud, 'Mozambique's own version of Boko Haram is tightening its deadly grip', The Conversation, 11 juni 2018.

²⁹⁶ Anoniem, 'Reinforcements requested in northern Mozambique a month after attacks', Club of Mozambique, 4 november 2017; J. Hanlon, 'Alleged Islamist base shelled near Mocimboa da Praia', Club of Mozambique, 8 januari 2018.

²⁹⁷ UNDP, 'Journey to Extremism in Africa', 2017; UNODC, 'Market analysis of plant-based drugs', 2017; S. Haysom, 'Where crime compounds conflict: understanding northern Mozambique's vulnerabilities', The Global Initiative, Oktober 2018; Anoniem, 'The Sahel: Promoting Political alongside Military Action', International Crisis Group, Januari 2018; W. Lacher, 'Organized Crime and Conflict in the Sahel-Sahara Region', Carnegie, September 2012; J. Hanlon, 'The Urbanization of Mozambique's heroin trade', Econstor, 2018; EMCDDA & Europol, 'EU Drug Markets Report: In-depth Analysis', 2016.

Kwaliteit van bron

Significant

4.2 ANALYSE – FACTOREN

Het bepalen van de mate van integraliteit van de analyse is opgesplitst in twee onderdelen: de analyse van relevante factoren en actoren. Voor de analyse van factoren wordt er per factorcategorie een beeld gegeven van de mate van integraliteit. Dit is gedaan door voor elk subonderdeel de mate van integraliteit te beoordelen.

Politiek

Het document gaat niet tot nauwelijks in op de politieke situatie in Mozambique en/of de regio. Enkel de internationale en regionale relaties van ASWJ worden besproken.

POLITIEK		
#	Subonderdeel	Mate van integraliteit
P.1	Stabiliteit van het staatsbestel en de overheid	Afwezig
P.2	Rechtsstaat	Afwezig
P.3	Internationale en regionale relaties	Enigszins
P.4	Controle pandemie	Niet van toepassing

P.1 – Stabiliteit van het staatsbestel en de overheid

De stabiliteit van het staatsbestel en de overheid zijn in de analyse van S-RM niet tot nauwelijks behandeld.

P.2 – Rechtsstaat

De Mozambikaanse rechtstaat is in de analyse van S-RM niet tot nauwelijks behandeld.

P.3 – Internationale & regionale relaties

De veiligheidsanalyse behandelt internationale en regionale relaties in het kader van de connecties tussen ASWJ en transnationale terroristische organisaties. Hierbij worden zowel de vermeende activiteiten van de organisatie in Tanzania als de banden met Al Shabaab omschreven.²⁹³

P.4 – Pandemie

De analyse van S-RM dateert van een periode waarin de COVID-19 pandemie nog niet begonnen was. Derhalve is dit onderwerp niet van toepassing.

Economie

De algemene politieke situatie komt in het document niet tot nauwelijks aan bod. Alle economische onderwerpen die besproken worden, worden aangehaald in het kader van achtergrondinformatie over ASWJ.

²⁹³ Anoniem, 'Anadarko Mozambique: Security Threat and Mitigation Review', S-RM. Rapport. 2018. 18-19.

VERTROUWELIJK

ECONOMIE		
#	Subonderdeel	Mate van integraliteit
E.1	Algemene economische situatie	Zeer beperkt
E.2	Verdeling van welvaart	Zeer beperkt
E.3	Werkloosheid	Zeer beperkt
E.4	Bevoorradingsniveaus & tekorten	Afwezig

E.1 – Algemene economische situatie & mate van corruptie

De algemene economische situatie en mate van corruptie worden in de analyse niet als op zichzelf staand onderwerp behandeld. Wel worden beide onderwerpen in de analyse benoemd.

Ten eerste wordt de economische situatie benoemd in het kader van de sociaaleconomische situatie. Hierbij wordt de sociaaleconomische situatie aangeduid als een van de aannemelijke oorzaken van de gewapende opstand van ASWJ. Ten tweede wordt de hoge mate van corruptie in Cabo Delgado genoemd als een factor die door ASWJ uitgebuit kan worden voor bijvoorbeeld rekruteringsdoeleinden.²⁹⁹

E.2 & E.3 – Verdeling van welvaart & Werkloosheid

De algemene nationale en regionale verdeling van welvaart en werkloosheid wordt in de analyse niet tot nauwelijks behandeld. De gemarginaliseerde sociaaleconomische status van ASWJ-militanten wordt echter wel benoemd. Hierbij wordt specifiek beschreven dat een gebrek aan mogelijkheden voor de lokale jeugd een rol speelt bij hun keuze om zich bij ASWJ aan te sluiten.³⁰⁰

E.4 – Bevoorradingsniveaus & tekorten

Er wordt in de veiligheidsanalyse niet gesproken over de mate van bevoorrading, eventuele risico's van bevoorradingstekorten voor de regio in het algemeen en het project specifiek.

Sociaal

De analyse bespreekt de algemene sociale situatie niet tot nauwelijks. Wel worden relevante sociale factoren benoemd om de context en samenstelling van ASWJ te duiden.

SOCIAAL		
#	Subonderdeel	Mate van integraliteit
So.1	Demografie	Zeer beperkt
So.2	Sociale stratificatie	Zeer beperkt
So.3	Ideologische, culturele, etnische en religieuze factoren	Zeer beperkt
So.4	Reputatie bedrijf, partners & sector	Afwezig

²⁹⁹ Ibid, 1.

³⁰⁰ Ibid, 17.

VERTROUWELIJK*So.1- Demografie en So. 2 sociale stratificatie*

Het onderwerp demografie wordt in de analyse enkel behandeld in het kader van de grootte en samenstelling van ASWJ-militanten. Hierbij worden de volgende demografische aspecten van ASWJ benoemd: sociaaleconomische status, geslacht, leeftijd en etniciteit.³⁰¹

Er is echter geen sprake van een uitgebreide analyse omtrent de demografische samenstelling van de regio.

So.3 – Ideologische, culturele, etnische en religieuze factoren

Het onderwerp ideologie, cultuur, en religie komt aan bod in de behandeling van de intenties van ASWJ. In de paragraaf wordt de vermeende Islamitische ideologie van ASWJ behandeld.³⁰²

Er is echter geen sprake van een uitgebreide analyse omtrent de ideologische, culturele, en religieuze samenstelling van de regio.

So.4 Reputatie bedrijf, partners & sector

De reputatie van de opdrachtgever van de analyse, namelijk toenmalig projectleider Anadarko, zijn partners en de sector nauwelijks behandeld. In het hoofdstuk omtrent de intenties van ASWJ wordt wel genoemd dat het bedrijf door zijn exposure als grootste operator in de regio en hoger risico loopt om doelwit te worden van de militanten. Hier wordt de reputatie van Anadarko echter niet besproken.³⁰³

Infrastructuur

Het onderwerp infrastructuur is in de analyse geheel afwezig.

INFRASTRUCTUUR		
#	Subonderdeel	Mate van integraliteit
I.1	Vlieginfrastructuur	Afwezig
I.2	Cyber	Afwezig
I.3	Landinfrastructuur	Afwezig
I.4	Basisvoorzieningen & Communicatie	Afwezig
I.5	Medisch	Afwezig

1.1 Vlieginfrastructuur

De vlieginfrastructuur komt in de dreigingsanalyse niet tot nauwelijks aan bod. Daarentegen wordt het onderwerp wel behandeld bij de evaluatie van de mitigerende maatregelen. Deze maatregelen zullen in paragraaf 18.5 besproken worden.

1.2 Cyber

Het onderwerp cyber komt in de analyse niet tot nauwelijks aan bod.

³⁰¹ Ibid.

³⁰² Ibid, 19-21.

³⁰³ Ibid.

VERTROUWELIJK*1.3 Landinfrastructuur*

De kwaliteit van de landinfrastructuur wordt in de analyse niet tot nauwelijks beoordeeld. De verhoogde dreiging voor projectmedewerkers tijdens verplaatsingen over de weg wordt echter wel genoemd. Hier wordt echter niet gesproken over de kwaliteit van de infrastructuur.³⁰⁴

1.4 Basisvoorzieningen & Communicatie

Er wordt geen inzicht gegeven in de kwaliteit en beschikbaarheid van basisvoorzieningen als elektriciteit, gas en water.

1.5 Medisch

Er wordt geen inzicht gegeven in de kwaliteit en beschikbaarheid van medische voorzieningen.

Security

De analyse gaat uitgebreid in op verscheidende security aspecten. Zowel de Mozambikaanse veiligheidsdiensten als de onderwerpen conflict en terrorisme worden uitgebreid besproken. Met betrekking tot criminaliteit in de regio wordt hier enkel op ingegaan in het kader van de financieringsmethoden van ASWJ. Tenslotte wordt het onderwerp sociale onrust niet behandeld.

SECURITY		
#	Subonderdeel	Mate van integraliteit
Se.1	Veiligheidsdiensten	Compleet
Se.2	Conflict & Terrorisme	Compleet
Se.3	Criminaliteit	Enigszins
Se.4	Sociale onrust	Afwezig

Se.1 Veiligheidsdiensten

Internationale en diplomatieke belangen

Se.2 Conflict & Terrorisme

Het onderwerp conflict wordt in de veiligheidsanalyse uitvoerig behandeld in de context van de aanwezigheid, capaciteiten, en intenties van ASWJ in de regio alsmede de implicaties die dit kan hebben voor het project.

Se.3 Criminaliteit

Het onderwerp criminaliteit wordt behandeld bij de beschrijving van de wijze waarop ASWJ zijn activiteiten financiert. Hierbij wordt ingegaan op de betrokkenheid van de organisatie bij illegale praktijken, zoals smokkelen en afpersing. Er wordt echter geen analyse gemaakt van de bredere situatie omtrent criminaliteit in de regio.³⁰⁵

Se.4 Sociale onrust

In de analyse wordt het onderwerp sociale onrust niet tot nauwelijks behandeld.

³⁰⁴ Ibid, 1.

³⁰⁵ Ibid, 21-23.

³⁰⁶ Ibid, 17-19.